

ALEVİLİK ALANINDA YAYINLANMIŞ MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ARTICLES PUBLISHED IN THE FIELD OF ALEVISM

ŞENOL EDE*

Sorumlu Yazar

Öz

Bu araştırmada, “Alevizm” anahtar kelimesi kullanılarak *Web of Science* ve *Scopus* (*Science Direct*) veri tabanlarında yapılan araştırma sonucunda, 2005-2023 yılları arasında bu konuda üretilen 223 makaleden elde edilen veriler bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. R-Studio programının *bibliometrix* paketi içerisinde bulunan “*biblioshiny*” yazılımı aracılığıyla, makalelerin temel bilgileri, yıllara göre dağılımı, ortalama alıntı sayıları, yayın yapan yazarlar, en çok atıf alan yazarlar, sorumlu yazarların ülkeleri, ülkelerin konu ile ilgili bilimsel üretkenlikleri, en çok atıf alan bilimsel dergiler ve en çok atıf yapılan yayınlarla ilgili detaylı bir analiz yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, yıllık büyüme oranının %17.05 olduğu, makale başına düşen ortalama atıf sayısının 2.161 olduğu, uluslararası ortak yazarlık oranının %0.4484 olduğu, 2005 yılından itibaren bakıldığında 37 makale ile en fazla makalenin yazıldığı yılın 2011 yılı olduğu, 2006 ve 2007 yıllarında *Web of Science* (*WoS*) ve *Scopus* (*Science*) veri tabanlarında Alevilik ile ilgili hiçbir makalenin yer almadığı belirlenmiştir. Ayrıca 2005-2023 yılları arasında makale sayısının inişli çıkışlı bir seyir izlediği, Alevilik alanında en fazla yayın yapan yazarın S. Aydın olduğu, en fazla yayın yapan derginin “Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi” olduğu tespit edilmiştir. En fazla yayın yapan sorumlu yazarların ülkesi ve en çok atıf alan ülke sıralamasında Türkiye ilk sırada yer almıştır. Bu sonuçlar, gelecekte bu alanla ilgili araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için bir referans olabilir.

Anahtar Kelimeler: Alevilik, Bibliyometrik analiz, Kültür.

Abstract

In this study, data from 223 articles published between 2005 and 2023 on the topic of “Alevism,” obtained through research in the Web of Science and Scopus (Science Direct) databases, were analyzed using bibliometric methods. Using the “*biblioshiny*” software within the *bibliometrix* package of the R-Studio program, a detailed analysis was conducted on the fundamental information of the articles, distribution by year, average citation counts, publishing authors, most-cited authors, countries of corresponding authors, scientific productivity of countries related to the topic, most-cited scientific journals, and most-cited publications. According to the research findings, the annual growth rate is 17.05%, the average number of citations per article is 2.161, the international co-authorship rate is 0.4484, and the year with the highest number of articles is 2011, with 37 articles. It was also noted that no articles

Araştırma Makalesi / Künye: EDE, Şenol. “Alevilik Alanında Yayınlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi”. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, 112 (Aralık 2024), s. 99-126. <https://doi.org/10.60163/tkhcbva.1467446>

* Öğretmen, Mersin- Tarsus Ashabı Kehf Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, E-mail: senoled@gmail.com, ORCID: 0009-0008-1778-2623

related to Alevism were present in the Web of Science (WoS) and Scopus (Science) databases for the years 2006 and 2007. Additionally, the number of articles showed a fluctuating trend from 2005 to 2023, the author with the highest number of publications in the field of Alevism is S. Aydın, and the journal with the highest number of publications is the “Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi.” Turkey ranks first in both the list of countries with the most publications and the list of countries with the most citations. These results may serve as a reference for researchers interested in conducting future studies in this field.

Key Words: Alevism, Bibliometric analysis, Culture

Giriş

Kültür, insanların uzun bir tarihsel süreç boyunca yarattığı ve gelecek kuşaklara aktardığı çeşitli özgün ifadeleri içeren bir kavramdır. Bu ifadeler, sözlü, yazılı, görsel, işitsel, maddi ve manevi olarak çeşitlilik gösterir. Kültür, sürekli değişen ve dinamik bir yapıya sahiptir ve gelenekler, görenekler ve inançlar gibi somut öğeleri içinde barındırır (Özben, 2019).

Kültür, insanlığın evrimi sürecinde derin bir şekilde kök salmış ve sürekli değişen bir fenomen olarak tanımlanmaktadır (Hall, 1976). Bu tanım, kültürün toplumlarının gelişimiyle iç içe geçmiş ve uzun bir tarihsel süreç boyunca şekillenmiş olduğunu vurgular. İnsanların toplumsal yaşamında belirli bir rol oynayan kültür, San’ın ifadesine göre, çeşitli ifadelerin karmaşık bir ağıdır ve geçmiş deneyimlerin bir yansımasıdır (Özben, 2019). Bu yorum, kültürün sadece somut ifadelerle değil, aynı zamanda toplumun geçmişine ve deneyimlerine de derinlemesine bağlı olduğunu göstermektedir. Kültür aynı zamanda soyut kavramlarla da ilişkilidir. Düşünce tarzları, değerler ve normlar, kültürün içsel dinamiklerini oluşturan önemli unsurlardır (Hofstede, 1980). Bu soyut unsurlar, toplumun bireyler arası ilişkilerini ve toplumsal yapısını belirleyebilir (Welzel ve Inglehart, 2005). Kültür, evrensel özellikler taşıyan, aynı zamanda bireysel ve grup farklılıklarını da yansıtır (Tompensaars, F., & Hampden-Turner, C., 1997). Bu nedenle, kültürü anlamak ve analiz etmek için göreceli bir yaklaşım benimsemek önemlidir (Marcus ve Fischer, 1986). Bu soyut kavramların, kültürel pratiklerin yanı sıra bireylerin düşünce yapısı ve toplumsal ilişkileri üzerinde de derin etkileri olduğunu gösterir.

Her kültür, o topluluğun benzersiz karakteristiğini yansıtan özgün ifadelerle zenginleşir (Kroeber ve Kluckhohn, 1952). Bu ifadeler, toplumun tarihi, coğrafi ve sosyal bağlamı içinde şekillenir ve gelişirken, zamanla farklı etkileşimlerden ve deneyimlerden etkilenir. Örneğin, bir toplumun dini ritüelleri ve inanç sistemleri, onların kültürel pratiklerinin temelini oluşturur ve toplumun ruhsal ve sosyal yaşamında derin izler bırakır (Douglas, 1973). Bu ritüeller sadece dini inançları yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda toplumun değerlerini, normlarını ve sosyal yapılarını da şekillendirir. Dolayısıyla, kültürel ifadeler sadece bir toplumun dış görünüşünü değil, aynı zamanda iç dinamiklerini de yansıtır.

Kültürel değişim, toplumsal etkileşimler ve küreselleşme gibi faktörler tarafından şekillenir (Robertson, 1992). Özellikle, günümüzde teknolojik ilerleme ve iletişim araçlarının gelişimi, kültürel ifadelerin hızla yayılmasına ve evrimine katkıda bulunmuştur. Örneğin, Appadurai (1996), teknolojik ilerlemenin ve iletişim araçlarının kültürel ifadelerin hızla yayılmasına nasıl katkı sağladığını detaylı bir şekilde ele almıştır. Bu durum, insanların farklı kültürel pratikleri ve değerleri keşfetmelerine olanak tanımaktadır. Ancak, bu hızlı değişim ve etkileşimlerin sonucunda kültürel kimliklerin yeniden şekillenmesi ve karmaşıklığının artması kaçınılmazdır. Özellikle göç, turizm ve uluslararası ticaret gibi küresel etkileşimlerin yoğun olduğu alanlarda,

kültürel öğelerin karışımı ve yeni sentezlerin ortaya çıkması sıkça görülmektedir. Bu durum, kültürel çeşitliliğin zenginleşmesine ve toplumların daha karmaşık ve çok yönlü hale gelmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, kültürel değişim ve etkileşimlerin dikkatle incelenmesi ve anlaşılması önemlidir (Hannerz, 1992).

Sonuç olarak, kültür, insanlık tarihinde merkezi bir rol oynamış ve toplumların kimliklerini belirlemiş olan dinamik bir olgudur (Williams, 1976). Kültürün bu merkezi rolü, toplumların değerlerini, normlarını ve davranışlarını şekillendirerek onların kolektif kimliğini oluşturmasından kaynaklanır. Aynı zamanda, çeşitlilik ve değişim, kültürel ifadelerin temel özellikleridir ve bu, kültürel araştırmaların zenginliğini artırır (Clifford, 1988). Bu çeşitlilik, farklı kültürel grupların birbirleriyle etkileşim halinde olması ve kültürel sentezlerin meydana gelmesiyle daha da zenginleşir. Kültür, insan deneyiminin en zengin ve en karmaşık yönlerinden biridir ve gelecek kuşaklara aktarılması ve anlaşılması için sürekli olarak incelenmeye değer bir alan olarak kalacaktır. Bu nedenle, kültürel araştırmaların önemi ve etkisi zaman içinde artmaya devam edeceği düşünülebilir.

Alevilik, Türkiye'nin ve yakın coğrafyasının önemli dinî ve kültürel yapı taşlarından biridir. Bu inanç biçimi, tarih boyunca çeşitli kültürleri etkilemiş ve bu kültürlerden etkilenmiştir. Süreç içinde, bu etkileşimlerin sonucunda Alevilik, çeşitli toplumsal ve kültürel değişimlere uğramıştır (Duman, 2011). Türk kültürü, edebiyatı ve sosyal hayatında Alevî düşüncesinin belirgin bir konumu vardır. Bu anlayış, Türk inançlarını, adetleri, gelenekleri ve görenekleri içine alarak zamanla yayılmış ve geniş kitleleri etkilemiştir. Bu düşünceye mensup olanlar, sosyal bir grup oluşturmuş ve sonuç olarak kendilerine özgü bir yaşam tarzı, inanç ve felsefe geliştirmişlerdir (Yıldırım,2016). Toplumların doğası gereği değişmeyen bir yapıya sahip olması beklenemez. Bu nedenle, sosyal değişimin ve toplumun ilişkisi evrensel bir durum olarak kabul edilebilir. Sosyal değişim, toplumların kaçınılmaz bir parçasıdır ve sürekli olarak meydana gelir.

Türk toplumunda Alevilik, sadece dinî bir inanç sistemi olarak değil, aynı zamanda bir kültürel kimlik olarak da önemli bir rol oynamıştır (Rençber, 2017). Aleviler, kendi içlerinde sosyal bir grup oluşturmuş ve belirli bir yaşam tarzı benimsemişlerdir. Bu yaşam tarzı, Alevî toplumunun günlük hayatında, ibadetlerinde ve sosyal ilişkilerinde kendini gösterir. Alevilerin kültürel pratikleri, yeme içme alışkanlıklarında, müzik ve edebiyat gibi alanlarda da belirgindir. Alevilerin oluşturduğu sosyal grup, toplumun diğer kesimlerine de etki etmiş ve onların yaşam tarzlarını ve değerlerini de etkilemiştir. Ayrıca Alevilik, kültürel etkinlikler ve ritüeller aracılığıyla toplumsal bir dayanışma ve birlik duygusu da sağlamaktadır. Bu durum, Alevî kültürünün sadece inançsal değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel açıdan da zengin ve çeşitli olduğunu göstermektedir.

Alevilik, toplumun kültürel ve dini yapısını derinden etkilemiş ve bu etkiler zaman içinde yayılarak geniş kitleleri etkilemiştir (Yavuz, 2009). Alevî inancı, çeşitli kültürel unsurlarla etkileşime girerek kendi dinamiklerini oluşturmuştur. Özellikle, Alevilik tarihindeki çeşitli dinî ve kültürel akımların etkileşimi, inancın gelişiminde belirleyici olmuştur. Bu etkileşim süreci, Alevî inancının farklı yönlerini şekillendirmiş ve zenginleştirmiştir. Farklı kültürel ve dini pratiklerin bir araya gelmesi, Alevilik inancının çeşitliliğini ve karmaşıklığını artırmıştır. Bu bağlamda, Alevî inancının gelişimindeki bu etkileşim süreci hem tarihsel hem de kültürel açıdan önemli bir rol oynamıştır. Bununla birlikte Alevilik, Türkiye'nin ve yakın coğrafyasının dinî ve kültürel zenginliğinin önemli bir parçasıdır (Rençber, 2017). Alevilik, Türkiye'nin ve çevresindeki bölgelerin tarihî ve kültürel dokusunda derin bir iz bırakmıştır. Toplumun

sürekli değişen yapısı içinde, Alevilik önemli bir rol oynamış ve kültürel mozaikte kendine özgü bir konum edinmiştir. Alevilik, Türk toplumunun dinî ve kültürel çeşitliliğine önemli bir katkı sağlamıştır. Bu dinî ve kültürel olgunun toplum üzerindeki etkisi sürekli olarak incelenmekte ve anlaşılmaya çalışılmaktadır. Alevilik, toplumsal yapıya ve değerlere olan etkisiyle sadece Türkiye’de değil, aynı zamanda bölgedeki diğer toplumlar üzerinde de derin izler bırakmıştır. Bu nedenle, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların önemi ve etkisi giderek artmaktadır.

Alevilik, İslam’ın çeşitli yorumlarından biri olarak kabul edilen ve özellikle Türkiye’de önemli bir dinî, kültürel ve sosyal hareket olarak tanınan bir inanç sistemidir (Arslan, 2015). Bu inanç sisteminin kökleri, İslâm’ın erken dönemlerine ve öncesine kadar uzanmakla birlikte Aleviliğin kültürel ve sosyolojik gelişimi, tarih boyunca çeşitli dönemlerde farklı etkileşimlerle şekillenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Alevilik hem devlet politikaları hem de toplumsal yapılanma açısından önemli değişimler yaşamıştır (Yılmaz, 2008). Alevilik, İslam’ın farklı yorumlarından etkilenmiş ve özgün bir kimlik geliştirmiştir. Bu dinî ve kültürel zenginlik, Alevî inancının yaşamın her alanında kendini göstermesini sağlamıştır. Örneğin, Alevilik, özgün ibadet biçimleri, ritüelleri ve sosyal yapılarıyla tanınırken, aynı zamanda İslâm’ın genel normlarından farklılaşan birçok özelliğe sahiptir. Aleviliğin kültürel gelişimi, özellikle müzik, edebiyat ve sanat alanlarında önemli izler bırakmıştır. Alevî ozanlarının (aşık, ozan) eserleri, toplumsal ve dinî mesajların yanı sıra kültürel ve tarihsel mirası da yansıtmaktadır (Akin ve Üstündağ, 2024). Alevî geleneği, saz eşliğinde söylenen nefesler, semahlar ve ritüellerle zenginleşmiş ve bu kültürel miras kuşaktan kuşağa aktarılmıştır (Yaman ve Göktürk, 2007). Bu nedenle, Alevilik sadece dini bir inanç sistemi olmanın ötesinde, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir kimlik olarak da değerlendirilmektedir. Alevilik, Türk toplumunun zengin tarihî ve kültürel dokusunun ayrılmaz bir parçasıdır ve bu kimlik, günümüzde de yaşayan ve etkileyici bir şekilde varlığını sürdüren bir yapıya sahiptir.

Modernleşme süreciyle birlikte, Alevilik yeni sosyolojik dinamiklerle karşı karşıya kalmıştır (Sağır, 2019). 20. yüzyılın başlarında, Alevî toplulukları modern devlet yapıları ve ulusal kimliklerle etkileşime girmiş ve bu süreçte yeni siyasi ve sosyal roller üstlenmişlerdir. Bu dönemde Alevilik, özellikle toplumsal adalet ve eşitlik mücadelelerine önemli katkılarda bulunmuştur. Günümüzde, Alevîler kültürel ve sosyolojik olarak çeşitli dönüşümler yaşamaktadır (Geçgin, 2018). Özellikle göç, küreselleşme ve teknolojik ilerlemeler, Aleviliği etkileyen faktörler arasındadır. Göç eden Alevî toplulukları, yeni ortamlara adapte olurken, kendi kültürel miraslarını ve inançlarını korumaya çalışmaktadırlar.

Aleviliğin kültürel ve sosyolojik gelişimi, akademik araştırmaların da odak noktası olmuştur (Bural, 2019). Bu araştırmalar, Aleviliğin kökenleri, tarihi ve toplumsal etkileri hakkında daha derin bir anlayış sağlamıştır. Alevilik üzerine yapılan çalışmalar, bu inanç sisteminin geniş bir perspektiften incelenmesini sağlamış ve farklı disiplinler arasında önemli bir köprü olmakla birlikte Aleviliğin kültürel ve sosyolojik gelişimi, tarihi, toplumsal ve siyasi etkileşimlerin bir ürünüdür. Alevilik, toplum içinde önemli bir yer tutar ve kültürel çeşitliliğin ve toplumsal adaletin önemli bir sembolü olarak görülmektedir.

Akademik literatürde, Alevilik konusundaki araştırmalar genellikle dini, tarihî, sosyolojik ve kültürel boyutları ele almaktadır (Üzüm, 2022). Bu çalışmaların çeşitliliği, Aleviliğin karmaşık ve çok yönlü doğasından kaynaklanmaktadır. Dinî boyutta yapılan araştırmalar genellikle Aleviliğin İslâm’ın farklı yorumlarından nasıl etkilendiğini ve kendi özgün kimliğini nasıl geliştirdiğini inceler. Özellikle

Alevî-Bektaşî geleneği, İslâm'ın mistik ve tasavvufi boyutlarını vurgulayan özgün ritüeller ve inançlarla karakterizedir. Bu nedenle, dinî boyutta yapılan araştırmalar genellikle Alevî inancının kökenlerini ve bu inancın İslâm'ın genel yapısından nasıl farklılaştığını ele alır.

Tarihî boyutta yapılan araştırmalar, Alevîliğin tarih boyunca yaşadığı evrimi ve farklı dönemlerdeki sosyal ve siyasi etkilerini inceler. Bu çalışmalar genellikle İslâm'ın erken dönemlerinden başlayarak Alevî geleneğinin gelişimini takip eder ve farklı dönemlerdeki sosyal, siyasi ve kültürel etkilerini analiz eder. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu dönemi ve sonrasında Alevîlik, devlet politikaları ve toplumsal yapılanma açısından önemli değişimler yaşamıştır.

Sosyolojik boyutta yapılan araştırmalar, günümüzde Alevî topluluklarının yaşadığı deneyimlere odaklanmaktadır. Bu çalışmalar, Alevî inancının çağdaş toplumdaki rolünü ve bu toplulukların karşılaştığı zorlukları analiz etmeyi amaçlamaktadır (Polat, 2018). Özellikle Türkiye'de Alevî toplulukların siyasî ve sosyal açıdan yaşadığı dönüşümler ve bu dönüşümlerin Alevî inancı üzerindeki etkileri üzerine yapılan çalışmalar büyük önem taşımaktadır.

Kültürel boyutta yapılan araştırmalar ise Alevî toplulukların günlük yaşamlarını ve kültürel pratiklerini incelemektedir. Bu çalışmalar genellikle saha çalışmaları ve katılımcı gözlem yöntemlerini içerir ve Alevîlerin iç dinamiklerini ve kültürel pratiklerini vurgular. Müzik, edebiyat, semah ve diğer kültürel etkinliklerin analizi, Alevî kimliğinin oluşumuna ve sürdürülmesine ışık tutar. Ayrıca Alevîlik konusundaki akademik araştırmaların çeşitliliği ve derinliği, bu inanç sisteminin karmaşıklığını ve çeşitliliğini yansıtmaktadır. Dinî, tarihî, sosyolojik ve kültürel açılardan yapılan çalışmalar, Alevî geleneğinin evrimini ve günümüzdeki toplumsal, siyasal ve kültürel dinamiklerini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu çalışmaların bir araya gelmesi, Alevîlik konusunda kapsamlı bir anlayışın oluşturulmasına ve bu önemli inanç sisteminin geçmişten günümüze etkilerinin anlaşılmasına katkı sağlar.

Alevîliğin tanımı ve kökenleri konusunda birçok çalışma yapılmış olmasına karşın bunlarda Alevîliğin kökenlerinin ne olduğu konusunda tam bir açıklama bulunmamaktadır. Ayrıca Alevîliğin ne olduğu konusunda da çeşitli kaynaklarda farklı bilgiler yer almaktadır. Bu durum Alevîlikle ilgili yanlış bilgilerin ve tanımlamaların yapılmasına zemin hazırlamaktadır (Taş, 2022).

Taş (2022), Alevîlik ile ilgili tanımlamalar konusunda şu bilgileri vermektedir:

“Bilindiği üzere yıllardır gerek akademik çalışmalarda gerekse yazılı ve görsel basındaki tartışmalarda verilen tanımlamalar genel olarak birbirine benzemektedir. Kimileri Alevîliğin bir inanç olmadığını, bir felsefe olduğunu (aşırı politikleşmiş kişiler) ileri sürerken kimileri de aşağıda verildiği üzere, çeşitli kültür ve inançların karışımı neticesinde meydana geldiğini iddia etmişlerdir. Bazıları da sadece Hz. Ali'yi sevenlere verilen bir isim olduğunu ifade etmişlerdir. Kimi araştırmacılar da Alevî isminin esasen Hz. Ali soyundan gelenler manasına geldiğini, zamanla hareketlerine nüfuz ve yaygınlık kazandırmak için Hz. Ali soyundan gelmeyenlerce de kullanıldığını belirtmişlerdir. Nitekim 15. asırdan itibaren “Alevî” terimi; Kalenderî, Haydarî, Vefai, Babai, Bektaşî, Işık, Torlak, Abdal ve Rafizî gibi topluluklar için de kullanılmıştır. Yine, Alevî sözcüğünün, herkesin kabul edeceği bir tarifinin olmadığını, bunun sebebinin de tarih boyunca bu isme farklı anlamların yüklenmesi olduğunu ileri sürenler de vardır.”

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yayımlanan İslâm Ansiklopedisi'nde Alevî maddesindeki bilgilere bakıldığında Alevî ‘Hz. Ali'ye bağlılık noktasında birleşen

çeşitli dinî ve siyasî gruplar için kullanılan bir terim.” olarak ifade edildikten sonra, bu terimin İslâm kültür tarihinde Hz. Ali soyundan gelenler anlamının yanında siyasî, tasavvufî ve itikadi anlamda kullanıldığı belirtilmektedir. Ayrıca günümüzde de Hz. Ali soyundan gelenlerin Alevî nisbesini kullandıkları ifade edilmektedir. Emevîler ve Abbasiler dönemlerinde iktidara karşı olan ve Hz. Ali soyundan gelenlerin hareketlerinde Alevî nisbesinin kendini gösterdiği gibi, bu soya mensup olmayanlarında sırf hareketlerine nüfuz kazandırmak için bu ismi kullandıkları belirtilmiştir. Maddedeki açıklamaya göre, İslâm siyasî tarihinde bu terim, üçüncü halifenin öldürülmesinden sonraki hilâfetle ilgili tartışmalarda kullanılmaya başlamıştır. Bu anlamıyla da *Alevî*, Hz. Ali taraftarlarından oluşan siyasî topluluktur. Tasavvufta bazı tarikatların ortak adı olarak da *Alevî* kelimesi kullanıldığı, örneğin Kadiriyye ve Rifâiyye tarikatlarının bunlardan olduğu açıklanmaktadır. Aynı maddede, genellikle Şiîler ve Şia içinde yer alan mezheplerin Alevî ismini kullandıkları ve bunların da Beyâniyye, İsmâilliye ve Bâtîniye kolları olduğu yazılmıştır. Son olarak, çağımızda asıl Alevîler olarak Nusayrîlik ve Kızılbaşlık’ın ifade edildiği, bu mezhebe bağlı olanların Osmanlı arşivlerinde Kızılbaş ve Rafîzi olarak diye geçmesine rağmen kendilerine Alevî dedikleri açıklanmaktadır (1989). İslâm Ansiklopedisi’ndeki bu bilgiler yanlı ve kafa karıştırıcı olarak belirtilebilir. Nitekim Taş (2022), bu tanımlamaların pek de doğru olmadığını, Şiîlerin ve Nusayrîlerin ibadet yerlerinin ve ibadet biçimlerinin farklı olduğunu aktarmıştır. Bunun yanında Ersal (20135), Anadolu ve Balkan coğrafyasındaki Alevîlerin kendilerinin en başından beri Hz. Ali’nin tarafında olduklarından Alevî olarak adlandırıldıklarını ve bunun dışındaki adlandırmaların Sünnîler tarafından yapıldığını ifade ettiklerini açıklamaktadır.

Alevîlik terimi, İslam siyasî tarihinde üçüncü halifenin öldürülmesinden sonraki hilafet tartışmaları sırasında ortaya çıkmıştır (Yıldırım ve Tansü, 2018). Bu dönemde, Alevîlik, Hz. Ali taraftarları arasında bir siyasi kimlik ve itiraz biçimi olarak kabul edilmiştir (Çaylak ve Kaymal, (2020). Alevîlik, bu dönemlerde hem İslâm’ın siyasi sahnesinde hem de toplumun dinî yapısında önemli bir rol oynamıştır. Özellikle İslam dünyasında siyasi iktidarın ve dini otoritenin çatıştığı bir dönemde, Alevîlik, alternatif bir siyasi ve dini kimlik olarak ortaya çıkmıştır.

Alevî inancının örf, adet, gelenek ve görenekleriyle akademik bir şekilde ele alınıp incelenmesi konusunda 1980’li yıllardan itibaren büyük bir artış yaşanmasıyla birlikte ulusal ve uluslararası alanda Alevîlik daha fazla ilgi çekmeye başlamıştır (Rençber, 2017). Bundan dolayı Alevîlik üzerine yapılan akademik çalışmalarının sayısının ve konu çeşitliliğinin arttığı söylenebilir. Alevîlik ile ilgili yapılan çalışmaların çeşitlenmesi bu alanda yapılan çalışmaların sistematik bir şekilde ele alınması gerekliliğini ortaya çıkartmıştır. Bu çalışmada Alevîlik konusunda yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizi yapılarak ileride yapılacak akademik çalışmalara veri sağlanması amaçlanmıştır.

Bibliyometrik analiz, akademik literatürdeki bilimsel yayınların nicel ve nitel özelliklerini inceleyen ve bu yayınlar arasındaki ilişkileri anlamaya yönelik bir araştırma yöntemidir. Bibliyometri, bibliyografik bilgileri kullanarak bilimsel etkinlikleri ölçen ve analiz eden bir disiplindir. Bu analizler, genellikle bilimsel makalelerin yayınlanma sıklığı, atıf alması, yayınlanan dergilerin etkisi gibi ölçümleri içerir. Bibliyometrik analizler, bilim insanlarına, akademisyenlere ve bilim politikası yapıcılara bilimsel alandaki eğilimleri, gelişmeleri ve etkileşimleri anlamada kapsamlı bir bakış açısı sunar.

Bibliyometrik analizler, bilimsel iletişimdeki değişimleri izlemek, belirli bir disiplindeki bilimsel gelişmeleri değerlendirmek, araştırma alanlarını tanımlamak,

disiplinler arası iş birliğini belirlemek ve bilimsel üretkenliği artırmak için kullanılır. Bu analizler, bilim politikası oluşturucularına, üniversitelere, araştırma kurumlarına ve hatta endüstriyel kuruluşlara önemli bilgiler sağlar. Örneğin, bir ülkedeki bilimsel araştırma alanlarının dağılımını anlamak ve stratejik araştırma alanlarını belirlemek için bibliyometrik analizler sıkça kullanılır.

Bibliyometrik analizler, genellikle bilimsel literatürdeki eğilimleri ve gelişmeleri belirlemek için kullanılan bir dizi istatistiksel teknik ve yazılım aracını içerir. Bu teknikler arasında atıf analizi, dergi etki faktörü analizi, bibliyografik çiftleştirme analizi ve metin madenciliği bulunur. Bu yöntemlerin her biri, farklı yönleriyle bilimsel yayınların özelliklerini ve ilişkilerini anlamaya yardımcı olur (Aria, M., & Cuccurullo, C., 2017).

Bibliyometrik analizler genellikle büyük veri kümeleri üzerinde gerçekleştirilir ve bilgisayar destekli yazılımlar kullanılarak yapılır. Bu analizler, büyük miktarda veriyi işlemek, desenleri tanımlamak ve sonuçları görselleştirmek için güçlü hesaplama kaynaklarına ihtiyaç duyar. Bu nedenle, bilgisayar bilimi ve istatistik gibi disiplinler arası bir yaklaşım gerektirir.

Bilgi teknolojilerindeki ilerlemeler, bilgiye daha kolay ve ekonomik bir şekilde erişilebilmesini sağlamış, erişilebilir bilginin miktarını artırmıştır. Bu bağlamda, bilgilerin filtelenmesi, kaynakların güvenilirliği ve güncelliği ile faydasız veri yığınları haline gelmesini önlemek son derece önemlidir. Dolayısıyla, verileri sınıflandırmak, daha etkili bir analiz yapmayı ve doğru, güvenilir ve yeterli bilgiye ulaşmasını sağlar. Bibliyometrik analiz, akademik yayınların çıktılarına dayanan ve Scopus veya WoS gibi veri tabanlarını kullanarak belirli bir alandaki küresel araştırma eğilimlerini anlamaya yönelik bir araştırma metodudur ((Merigó ve Yang, 2017). Bibliyometrik analiz, büyük miktarda bilimsel verinin incelenmesi ve detaylı bir şekilde analiz edilmesi için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem, belirli bir alanın gelişimindeki değişimleri ve gelişimlerin açığa çıkarılmasına imkân sağlar (Orhan ve Aydın, 2022).

Bibliyometrik analiz, bilimsel yayınların çeşitli özelliklerini nicel olarak değerlendirerek, bir disiplindeki literatürün gelişimi, eğilimleri ve etkileşimleri hakkında bilgi sağlar. Bu analiz, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların zaman içindeki dağılımını, en çok atıfta bulunulan çalışmaları, anahtar kelimeleri ve bu çalışmaları gerçekleştiren en etkili yazarları belirlememize olanak tanır. Bu makale, Alevilik konusunda yapılan araştırmaların mevcut durumunu ve gelecekteki yönelimlerini anlamak için önemli bir adım olacaktır. Ayrıca, Alevilik alanındaki boşlukları belirlemek ve bu alandaki gelecekteki araştırmalara yol göstermek amacıyla bu analiz sonuçlarına dayalı önerilerde bulunulacaktır.

Sonuç olarak, bibliyometrik analizler, bilimsel araştırmalardaki eğilimleri ve ilişkileri anlamak için güçlü bir araçtır. Bu analizler, bilimsel iletişimdeki değişimleri izlemek, araştırma politikalarını oluşturmak ve bilimsel etkinlikleri teşvik etmek için önemli bir rol oynar. Bununla birlikte, bu analizlerin sınırlamalarını anlamak ve dikkate almak önemlidir, çünkü yanlış anlamalara veya yanıltıcı sonuçlara yol açabilirler. Örneğin, atıf analizi, sadece atıf yapılan yayınları değerlendirirken, bir yayının etkisini veya önemini tam olarak ölçemeyebilir. Ayrıca, bibliyometrik analizler, insan faktörünü göz ardı ederek sadece niceliksel verilere dayanır ve bu da bazen yanıltıcı sonuçlara yol açabilir.

1. Problem Durumu

Bu çalışmada, akademik literatürde Alevilik üzerine yapılmış yayınların bibliyometrik analizi gerçekleştirilecektir. Analiz kapsamında, yayınların yayımlandığı yıllar, dergiler, dergi indeksleri, konu başlıkları, kullanılan yöntemler, veri analiz teknikleri, veri toplama kaynakları, veri toplama araçları, anahtar kelimelerin dağılımı, çalışmaların yapıldığı ülkeler ve kıtalara göre dağılımı gibi çeşitli faktörler incelenecektir. Bu faktörlerin her biri, Alevilik konusundaki araştırmaların yaygınlık ve gelişim seviyelerini anlamada kritik bir rol oynamaktadır. Ayrıca, veri toplama kaynakları ve araçlarının çeşitliliği, araştırmacıların konuya nasıl yaklaştığını ve hangi metodolojik yaklaşımları tercih ettiklerini yansıtabilir. Bu analizler neticesinde, Alevilik konusunda yapılan çalışmaların genel eğilimleri ve trendleri ortaya konacaktır. Ayrıca, çalışmaların odaklandığı konular, kullanılan yöntemler ve teknikler, faydalanılan veri toplama kaynakları ile öne çıkan kavramlar belirlenecektir. Elde edilen bu bilgiler, gelecekte yapılacak Alevilik üzerine araştırmalar için önemli bir referans kaynağı oluşturabilir. Bu bağlamda, bu araştırmanın ana problemi “Alevilik Üzerine Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi” şeklinde belirlenmiştir.

Alt Problem Durumları

Bu araştırmada ana problem temel alınarak aşağıda yer verilen alt problemler belirlenmiştir.

- **Alevilik üzerine yayınlanan makaleler ile ilgili temel bilgiler nelerdir?**
- **Alevilik üzerine yayınlanan makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?**
- **Alevilik ile ilgili yapılan çalışmalarda, konu alanında en fazla makale üreten yazarlar kimlerdir?**
- **Alevilik ile ilgili yapılan çalışmalarda en ilgili kaynaklar hangileridir?**
- **Alevilikle ilgili çalışma yapan sorumlu yazarların ülkelere göre dağılımı nasıldır?**
- **Alevilikle ilgili en çok atıf yapılan kaynaklar hangileridir?**
- **Alevilik üzerine yayınlanan makalelerde en çok hangi ülkelerdeki yazarlar atıf almıştır?**
- **Yazarların çalışmalarında kullanmış oldukları kelimelerin sıklığı nasıldır?**
- **Alevilik üzerine yayınlanan makalelerde ülkelerin bilimsel üretkenliği nasıldır?**
- **Alevilik konusunda yıllara göre trend konular hangileridir?**

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı; Alevilik konusunda yayınlanmış makaleleri bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Literatür taraması yapıldığında Alevilik alanında birçok çalışma yapılmasına rağmen sistematik bir analiz çalışmasının yapılmadığı görülmektedir. Belirli bir konuyla ilgili literatürdeki çalışmaların belirli aralıklarla incelenmesi önemlidir, çünkü bu incelemeler, konunun evrimini takip etmek ve gelecekteki gelişmeleri tahmin etmek için önemli veriler sağlar. Bu tür sistematik incelemeler, konunun değişen eğilimlerini ve gelişen boyutlarını anlamamıza yardımcı olur. Bilimsel

çalışmaları incelemek için bibliyometrik yöntemler, bu tür analizlerin yapılmasına olanak tanır ve literatürdeki mevcut durumu ve eğilimleri daha net bir şekilde ortaya koyar. Son yıllarda, bibliyometrinin önemi artmıştır, çünkü araştırmacılara, çalışmalarına başlamadan önce ilgili literatürü anlamaları ve mevcut bilgi birikimini değerlendirmeleri konusunda rehberlik eder. Ayrıca, araştırmacıların etkili çalışmaları tanımlamasına ve çalışmalarını yönlendirmesine yardımcı olur (Zupic ve Cater, 2015).

1.3. Sınırlılıklar

Bibliyometrik analizlerin sınırlılıklarından biri, veri kısıtlamalarıdır. Bu analizler genellikle belirli bir veri kaynağına dayanır ve bu kaynakların kapsamı sınırlı olabilir. Örneğin, sadece belirli dergilerde yayımlanan makaleleri içerebilirler veya belirli bir coğrafi bölgeye odaklanabilirler. Bu durum, analizin genelleştirilebilirliğini ve temsil güvenilirliğini sınırlar. Bir diğer sınırlılık ise dil ve kültürel farklılıklardır. Analizler genellikle belirli dillerdeki yayınları içerir ve bu da diğer dillerde yapılan araştırmaları dışlar. Ayrıca, belirli kültürel ve coğrafi bağlamlarda yapılan araştırmaların eksikliği, analizin genel etkisini azaltabilir. Atıf sayıları veya yayın sıklığı gibi niceliksel ölçütler, bir yayının kalitesi veya etkisi hakkında tam bir resim sunmayabilir. Bu nedenle, bu analizlerin sonuçları, dikkatli bir şekilde yorumlanmalı ve başka veri kaynakları veya yöntemlerle desteklenmelidir. Bunun yanı sıra analizler genellikle belirli bir zaman aralığını kapsar ve daha önce veya daha sonra yapılan yayınları dışlar. Bu durum, belirli bir konunun veya alanın gelişimini tam olarak anlamak için eksik bir resim sunabilir.

Son olarak, bibliyometrik analizlerin sınırlılıklarından bir diğeri de insan faktörünü göz ardı etmeleridir. Bu analizler, bilimsel faaliyetlerin arkasındaki insan davranışlarını ve niyetleri dikkate almazlar. Bu nedenle, analizlerin sonuçları, araştırmacıların ve bilim insanlarının gerçek dünyadaki deneyimleri ve motivasyonları hakkında eksik bir resim sunabilir. Bu araştırma; Web of Science (WoS) ve Scopus (Science Direct) veri tabanlarında kayıtlı bulunan makalelerle sınırlıdır.

1.4. Yöntem

Bu çalışmada yöntem olarak bibliyometrik analiz yöntemi seçilmiştir. Bibliyometrik yöntemin tercih edilmesindeki önemli bir faktör, yoğun araştırma hacmine sahip alanların incelenmesinde bu analizin diğer yöntemlere göre daha kapsamlı olması ve araştırmacı hatalarını en aza indirebilecek bir altyapı sunmasıdır. Bibliyometrik yöntemlerle oluşturulan ağ haritaları, muhtemel kritik araştırma boşluklarını belirlemede ve araştırmacılara alana dair kapsamlı bir bakış sunmada önemli katkılar sağlamaktadır (Tiryaki, 2023).

Scopus ve Web of Science verilerini birleştirmek, her iki veri tabanından elde edilen bibliyometrik verilerin kapsamlı analizini yapmak için kritik bir adımdır. İlk olarak, Scopus ve Web of Science'tan verileri CSV veya Excel formatında dış aktararak veri toplama işlemi gerçekleştirilir. Veriler, eksik veya tutarsız bilgiler için temizlik ve düzenleme işlemlerine tabi tutulur; bu süreçte verilerin uyumluluğunu sağlamak için formatlama işlemleri yapılır. Ardından, Excel gibi veri yönetim araçları kullanılarak veriler birleştirilir. Bu aşamada, başlıklar veya yazar isimleri gibi ortak alanlar kullanılarak veriler karşılaştırılır ve entegre edilir. Bu yöntem, her iki veri tabanından gelen bilgilerin entegrasyonunu sağlar ve kapsamlı bir bibliyometrik analiz yapma imkânı tanır. Bu aşamalar doğrultusunda Web of Science (WoS) ve Scopus (Science) veri tabanlarında "Alevism" anahtar kelimesi ile makalelerin

“topic” kısmında arama yapılarak Web of Science (WoS) veri tabanında 127, Scopus (Science Direct) veri tabanında ise 132 makalenin olduğu belirlenmiş daha sonra her iki veri tabanından elde edilen çalışmalar birleştirilmiş ve her iki veri tabanında ortak olan 36 çalışma tek çalışma haline getirilmiş ve elde edilen 223 makale üzerinden analiz çalışmaları yapılmıştır.

2. Araştırmanın Bulguları ve Yorumlar

Alevilik konusunda yapılan araştırmada Web of Science (WoS) ve Scopus (Science) veri tabanlarında “Alevism” anahtar kelimesi ile makalelerin “topic” kısmında arama yapılarak elde edilen veriler, R programlama dilindeki “bibliometrix” paketinin bir web tabanlı arayüzü olan “biblioshiny” aktarılmış ve tüm veriler analiz edilmiştir. Tablo 2.1’de veri tabanlarında yer alan temel verilere yer verilmiştir.

Tablo 2.1. Alevilik Üzerine Yayımlanan Makalelerle İlgili Temel İstatistikler

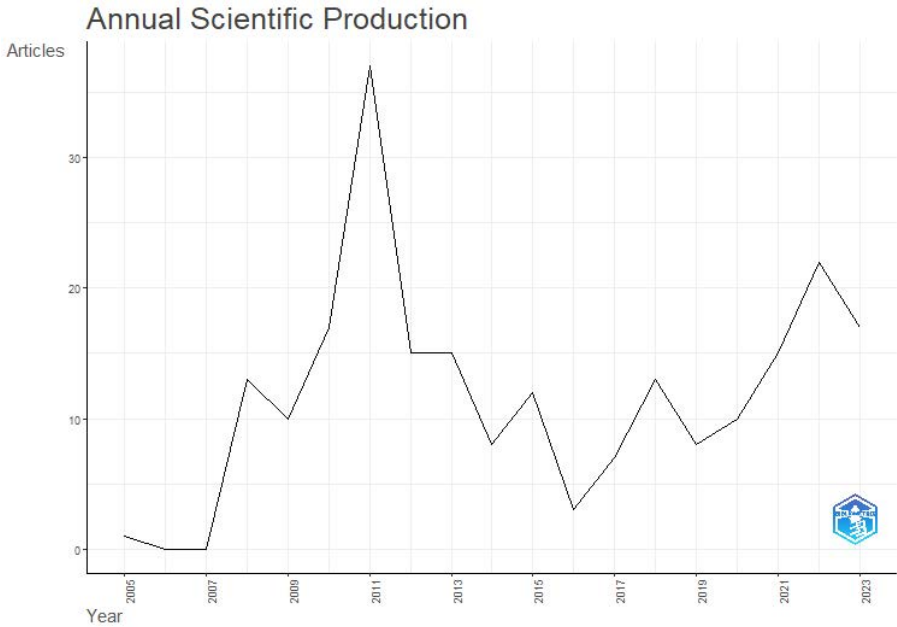
Veriler Hakkında Temel Bilgiler	
Zaman Aralığı	2005:2023
Kaynaklar (Dergiler, Kitaplar vb.)	56
Belgeler	223
Yıllık Büyüme Oranı %	17.05
Belge Ortalama Yaş	8.82
Doküman Başına Ortalama Atıf Sayısı	2.161
Başvuru	6368
BELGE İÇERİĞİ	
Anahtar Kelimeler Artı (ID)	71
Yazarın Anahtar Kelimeleri (DE)	678
YAZAR	
Yazar	224
Tek Yazarlı Dokümanların Yazarları	151
YAZARLARIN İŞ BİRLİĞİ	
Tek Yazarlı Dokümanlar	183
Doküman Başına Ortak Yazarlar	1.22
Uluslararası Ortak Yazarlıklar %	0.4484
BELGE TÜRLERİ	
Makale	215
Makale; Kitap Bölümü	6
Makale; Erken Erişim	2

Tablo 2.1. yer alan temel istatistikler incelendiğinde; taranan veri tabanlarında 2005:2023 yılları arasında 56 kaynaktan 223 adet belgenin yer aldığı, bu belgelerden 215 tanesinin makale, 6 tanesinin makale; kitap bölümü ve 2 tanesinin de makale; erken erişim olduğu belirlenmiştir. Bu belgelerin yıllık büyüme oranının %17.05, belge yaş ortalamasının 8.82, doküman başına ortalama atıf sayısının 2.161 olduğu

görülmektedir. Bunun yanında 224 yazar tarafından yazılan belgelerin 151 tanesinin tek yazarlı olduğu, doküman başına ortak yazarlık oranının 1.22 ve uluslararası ortak yazarlık oranının ise %0.4484 olduğu belirlenmiştir.

Belgelerin yıllık büyüme oranı %17.05 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek oran, Alevilik konusundaki akademik ilginin ve araştırma faaliyetlerinin oldukça canlı ve dinamik olduğunu ortaya koymaktadır. Literatürdeki hızlı büyüme, araştırmacıların bu alana olan ilgisinin arttığını ve konuyla ilgili yeni bulgulara ve tartışmalara açık olduğunu göstermektedir. Ayrıca, belgelerin yaş ortalamasının 8.82 olması, literatürün çoğunlukla son yıllarda oluşturulduğunu ve dolayısıyla konuyla ilgili araştırmaların oldukça güncel olduğunu işaret etmektedir.

Yazar bilgileri incelendiğinde, 224 yazardan 151'inin tek başına belge yazdığı görülmektedir. Bu durum, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların büyük kısmının bireysel çalışmalar olduğunu ve tekil yazarların konuyu derinlemesine ele aldığını göstermektedir. Ortak yazarlık oranının %1.22 olması, akademik iş birliğinin sınırlı olduğunu ve birçok çalışmanın tek yazar tarafından yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Ayrıca, uluslararası ortak yazarlık oranının sadece %0.4484 olması, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların çoğunlukla yerel bağlamda gerçekleştirildiğini ve uluslararası iş birliklerinin oldukça düşük seviyelerde kaldığını göstermektedir. Bu bulgular, Alevilik konusundaki araştırmaların uluslararası alanda daha fazla iş birliğine ihtiyaç duyduğunu ve bu alandaki akademik iş birliklerinin genişletilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Şekil 2.1'de Alevilik üzerine yayınlanan makalelerin yıllara göre dağılımı yer almaktadır.

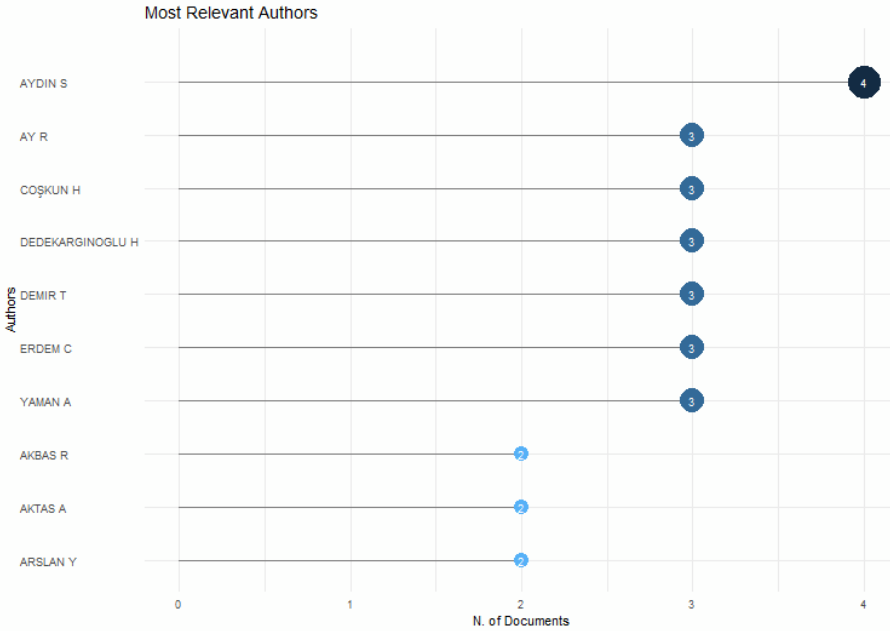

Şekil 2.1. Yıllık Bilimsel Üretim

Şekil 2.1'deki veriler incelendiğinde Alevilik konusunda ilk çalışmanın 2005 yılında yapıldığı görülmektedir. Alevilik konusunda yayınlanan makalelerin sayısında dalgalı bir seyir izlemekle birlikte 2011 yılında 37 makale ile en çok makalenin

yazıldığı yıl olurken, 2006 ve 2007 yıllarında Alevilik alanında taranan veri tabanlarında hiçbir makalenin yer almadığı görülmektedir.

Şekil 2.1'deki verilere göre Alevilik konusundaki yayınların sayısında belirgin bir dalgalanma olduğu, özellikle 2011 yılında 37 makale ile en yüksek sayıya ulaşıldığı, diğer yıllarda ise sayının düştüğü gözlemlenmiştir. 2006 ve 2007 yıllarında Alevilik alanında taranan veri tabanlarında hiçbir makale bulunmaması, bu yıllarda konuya olan akademik ilginin oldukça düşük olduğunu veya araştırma faaliyetlerinin sınırlı olduğunu gösterebilir. Bu durum, Alevilik konusundaki araştırma trendlerinin yıllar içinde değişkenlik gösterdiğini ve belirli yıllarda akademik ilginin arttığını, diğer yıllarda ise azaldığını ortaya koymaktadır. Şekil 2.2'de Alevilik konusunda en üretken yazarlar yer almaktadır.

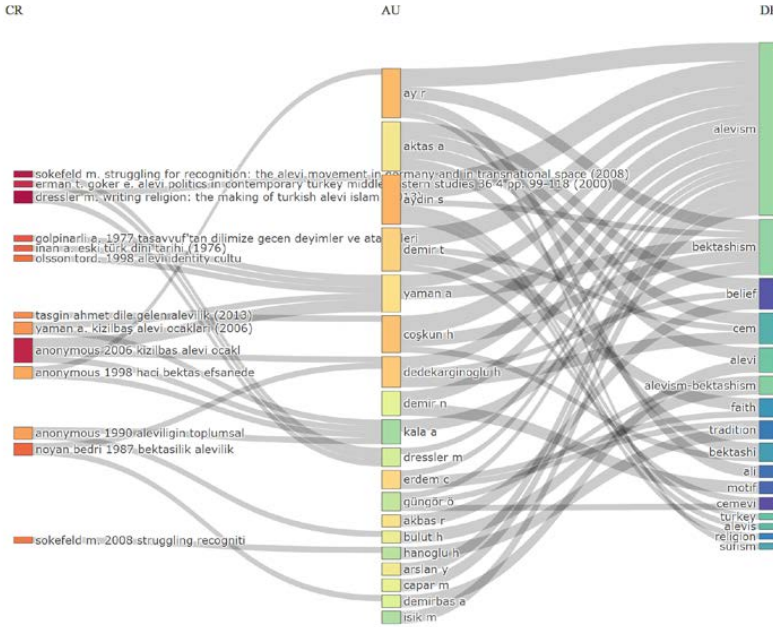

Şekil 2.2. Alevilik Konusunda En Üretken Yazarlar

Şekil 2.2 incelendiğinde Alevilik konusu ile ilgili makale türünde yayın yazan 224 yazardan en üretken 10 yazar yer almaktadır. Alevilik alanında en üretken yazar 4 makale ile S. Aydın yer alırken R. Ay, H. Coşkun, H. Dedekargınoğlu, T. Demir, C. Erdem ve A. Yaman 3 makale, R. Akbaş, A. Aktaş ve Y. Arslan ise 2 makale ürettikleri görülmektedir.

Bu dağılım, Alevilik literatürüne en fazla katkıda bulunan yazarları ve alanın akademik üretkenliğini gösterirken, aynı zamanda konunun çeşitli araştırmacılar tarafından nasıl ele alındığını da ortaya koymaktadır. Aydın'ın diğerlerinden daha fazla makale üretmiş olması, onun bu alanda derinlemesine bir uzmanlık geliştirdiğini ve konuyu geniş bir perspektiften ele aldığını düşündürülebilir. Diğer yazarlar da belirli bir uzmanlık ve ilgi göstererek, Alevilik üzerine önemli katkılar sağlamışlardır. Bu tür veriler, Alevilik literatürünün gelişimine önemli katkıda bulunan bireyleri tanımlamak ve gelecekteki araştırmalar için bir referans noktası oluşturmak açısından değerlidir. Şekil 2.3'te üç alüvyon grafiği yer almaktadır. Bu grafikte CR, "Cited References"

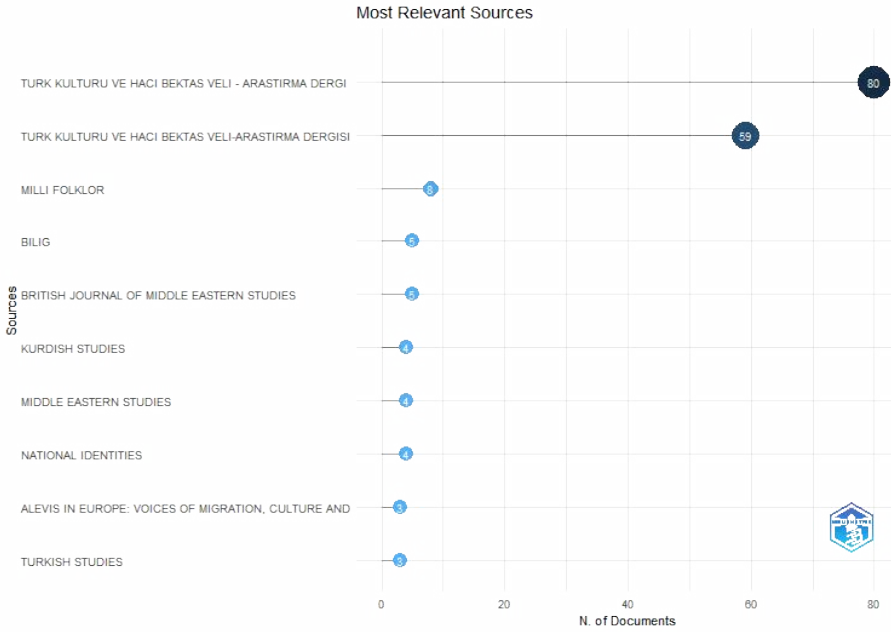
anlamına gelir ve her belgenin atıfta bulunduğu kaynakları gösterir. AU, “Authors” anlamına gelir ve her belgeye katkıda bulunan yazarların listesini içerir. DE ise “Author’s Keywords” anlamına gelir ve yazarlar tarafından belgelere atanmış anahtar kelimeleri gösterir.

Şekil 2.3. Üç Alan Grafığı

Şekil 2.3'te Alevîlikle ilgili üç alan alüvyon grafığı incelendiğinde sol bölüm yayınlar, orta bölüm yazarlar ve sağ bölümde ise anahtar kelimeler olacak şekilde bibliyoshiny programında oluşturulmuştur. Amaç; en fazla atıf alan yayın ve yazarları, en çok kullanılan anahtar kelimeleri belirlemektir. Şekilde anahtar kelimeler incelendiğinde en çok kullanılan anahtar kelimeler Alevîlik, Bektaşîlik, cem ve inanç olurken en fazla atıf alan yayın ise Kızılbâş ve Alevî Ocakları adlı yayın olmuştur.

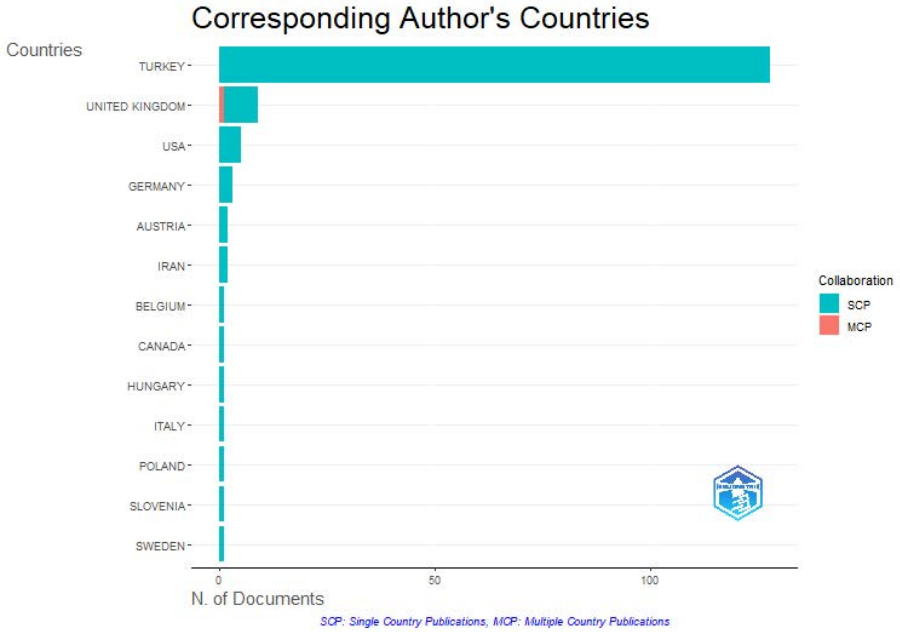
Bu grafik, Alevîlik konusundaki akademik çalışmalarda en fazla atıf alan yayınları ve yazarları, ayrıca en çok kullanılan anahtar kelimeleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Anahtar kelimeler arasında en çok kullanılanlar “Alevîlik,” “Bektaşîlik,” “cem,” ve “inanç” olarak sıralanmaktadır. Bu anahtar kelimelerin yüksek sıklıkta kullanılması, Alevîlik konusundaki araştırmaların genellikle bu temel kavramlar etrafında yoğunlaştığını ve bu konuların akademik literatürde ne kadar merkezi bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca, en fazla atıf alan yayın ise “Kızılbâş ve Alevî Ocakları” adlı çalışma olmuştur. Bu durum, bu yayının Alevîlik üzerine yapılan diğer çalışmalara kıyasla daha fazla referans alındığını ve bu alandaki akademik tartışmaların şekillenmesinde önemli bir kaynak olarak kabul edildiğini işaret etmektedir. Bu veriler, Alevîlik üzerine yapılan akademik çalışmaların odak noktalarını ve etkili kaynaklarını anlamak açısından kıymetlidir. Şekil 2.4'te Alevîlik konusunda en ilgili kaynaklar ve yayın sayıları yer almaktadır.

Şekil 2.4. En İlgili Kaynaklar

Şekil 2.4’te yer alan veriler incelendiğinde Alevilik konusuyla en ilgili kaynağın 139 makale ile “Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Dergisi” olduğu görülmektedir (Aynı derginin verilerde iki defa yer alması süreç içerisinde derginin isminin ve kayıt bilgilerinin değişmesinden kaynaklanmakta olup daha ayrıntılı bilgi derginin internet sayfasından edinilebilir.), 2. sırada 8 makale ile “Milli Folklor” dergisinin olduğu görülmektedir.

Bu bulgulara göre “Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Dergisi”nin Alevilik üzerine yapılan araştırmaların büyük bir kısmına ev sahipliği yapmakta olduğunu göstermekle birlikte bu konudaki akademik çalışmaların önemli bir merkezi olarak öne çıkmaktadır. İkinci sırada ise 8 makale ile “Milli Folklor” dergisi yer almaktadır. Bu dergi de Alevilik ile ilgili çalışmalar için önemli bir kaynak olmakla birlikte, makale sayısı daha düşüktür. Bu dağılım, Alevilik konusundaki akademik çalışmaların hangi dergilerde yoğunlaştığını ve bu dergilerin konunun ele alınışında ne derece etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Şekil 2.5’te sorumlu yazarların ülkeleri ve makale sayıları yer almaktadır.

Şekil 2.5. Sorumlu Yazarların Ülkeleri

Şekil 2.5'te MCP (Multiple Country Publications) bir yayında birden fazla ülkenin yazarlarının iş birliği yaptığını gösterirken, SCP (Single Country Publications) bir yayında yalnızca tek bir ülkenin yazarlarının yer aldığını göstermektedir. Çalışmayı yapan sorumlu yazarların ülkelerini gösteren Şekil 2.5 incelendiğinde, ilk üç sırada 128 çalışma ile Türkiye'deki yazarlar ilk sırada yer alırken, 9 çalışma ile Birleşik Krallık 2. sırada ve 5 çalışma ile ABD'li yazarlar yer almaktadır.

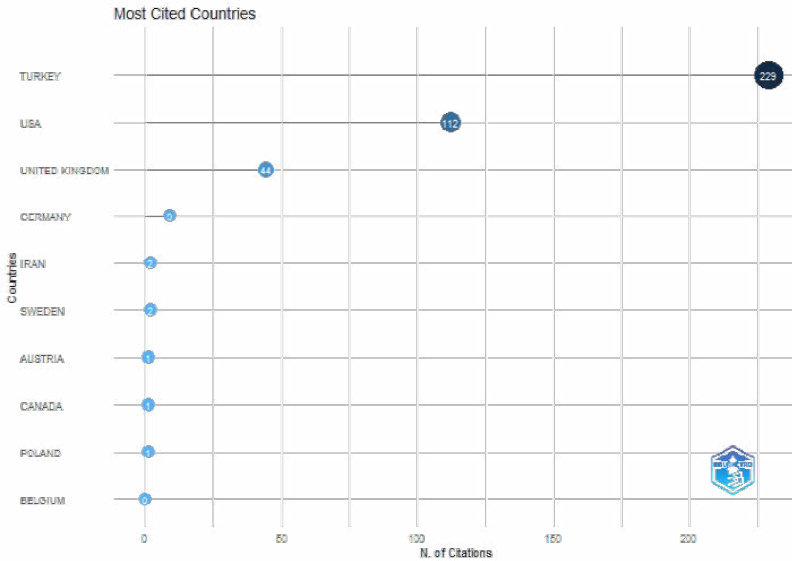
Bu dağılım, Alevilik konusundaki akademik çalışmaların çoğunlukla Türkiye merkezli olduğunu ve bu alandaki uluslararası iş birliklerinin sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye'nin bu alandaki araştırmalarda öncü bir rol üstlendiği, diğer ülkelerin ise daha az katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, Birleşik Krallık ve ABD'nin uluslararası iş birliklerinde yer aldığı ancak daha az çalışma ile temsil edildiği, bu ülkelerin Alevilik üzerine yapılan araştırmalarda Türkiye kadar etkili olmadığını göstermektedir. Bu bilgiler, Alevilik konusundaki akademik iş birliği ve uluslararası etkileşimlerin mevcut durumunu yansıtmaktadır. Şekil 2.6'da en çok atıf alan kaynaklar yer almaktadır.

Şekil 2.6. En Çok Atıf Yapılan Kaynaklar

Şekil 2.6’da en çok atıf alan yayınlara bakıldığında ilk sırada 9 atıfla “Aleviliğin Yükselişi” adlı çalışma yer alırken, 8 atıfla “Cem Evlerinde Aleviler”, 7 atıfla “Din Yazmak: Türk Alevi İslam’ının oluşumu ve Tanınma Mücadelesi: Almanya’da ve Ulus Ötesi Alanda Alevi Hareketi” adlı çalışmalar yer almaktadır.

Bu atıf sıralaması, Alevilik ile ilgili akademik literatürde etkili olan ve geniş bir etki alanı yaratmış çalışmaların hangi konulara odaklandığını ve akademik topluluk tarafından hangi yayınların daha fazla referans alındığını ortaya koymaktadır. Şekil 2.7’de en çok atıf alan ülkeler ve atıf sayıları yer almaktadır.

Şekil 2.7. En Çok Atıf Alan Ülkeler

Şekil 2.7’de kaynakları en çok atf alan 10 ülke yer almaktadır. Ülkelerin toplam atfı sayıları incelendiğinde ilk sırada 229 atıfla Türkiye yer alırken ikinci sırada 112 atıfla ABD ve üçüncü sırada 44 atıfla Birleşik Krallık yer almaktadır.

Bu veriler, Alevilik konusundaki akademik çalışmaların en çok referans aldığı ülkeleri ve bu ülkelerin literatüre sağladığı katkıları yansıtmaktadır. Türkiye’nin lider konumda olması, Alevilik konusundaki araştırmaların büyük oranda Türkiye merkezli olduğunu ve bu ülkenin bu alandaki akademik etkisini ortaya koymaktadır. ABD ve Birleşik Krallık’ın da önemli bir rol oynadığı, ancak atf sayılarının Türkiye kadar yüksek olmadığı görülmektedir. Şekil 2.8’de yazarların makalelerinde en sık kullandıkları anahtar kelimelerin ağaç haritası yer almaktadır.

Şekil 2.8. Ağaç Haritası

Şekil 2.8’de yazarların çalışmalarında kullanmış oldukları kelimelerin ağaç haritası yer almaktadır. Şekildeki veriler incelendiğinde en sık kullanılan beş kelimenin sırasıyla Türkiye, İslamcılık kültürel gelenek, din ve Anadolu olduğu görülmektedir. Bunun yanında Alevilik kelimesi ise on birinci sırada yer almaktadır.

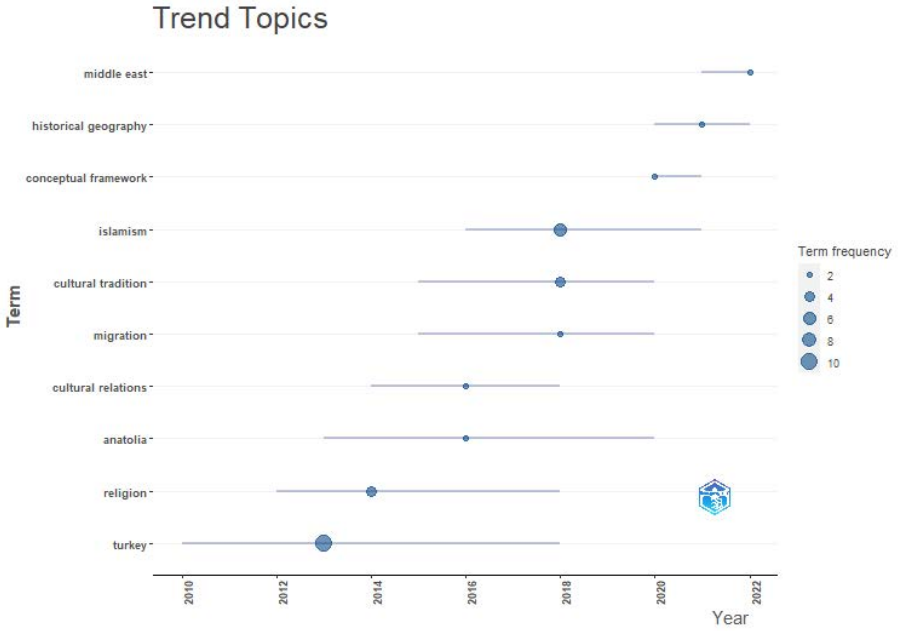
Bu veriler, Alevilik konusundaki akademik çalışmaların sadece Alevilik terimiyle sınırlı kalmayıp, konuyla ilişkili daha geniş kültürel ve dini bağlamları da içerdiğini ve bu bağlamlarda yer alan kavramların da araştırmalarda önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır. Tablo 2.2’de ülkelerin bilimsel üretkenlikleri yer almaktadır.

Tablo 4.2. Ülkelerin Bilimsel Üretkenlikleri

Ülke	Yayın Sayısı
TURKEY	229
UK	12
USA	7
GERMANY	4
IRAN	3
AUSTRIA	2
BELGIUM	2
ISRAEL	2
ITALY	2
SLOVENIA	2
SWEDEN	2
CANADA	1
FRANCE	1
HUNGARY	1
POLAND	1
SERBIA	1
SWITZERLAND	1

Tablo 4.2’de Alevilik konusunda ülkelerin bilimsel üretkenlikleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde bu alanda en fazla bilimsel üretkenliğe sahip ilk beş ülkenin sırasıyla Türkiye, Birleşik Krallık, ABD, Almanya ve İran olduğu görülmektedir.

Türkiye’nin bu listede birinci sırada yer alması, Alevilik üzerine yapılan akademik çalışmaların büyük çoğunluğunun Türkiye merkezli olduğunu ve bu alandaki araştırma faaliyetlerinin Türkiye’de yoğunlaştığını göstermektedir. Birleşik Krallık ikinci sırada bulunmakta, bu da ülkenin Alevilik konusundaki akademik literatüre önemli katkılarda bulunduğunu işaret etmektedir. ABD, üçüncü sırada yer almakta ve bu ülkenin Alevilik alanındaki araştırmalara anlamlı bir katkı sağladığı görülmektedir. Almanya ve İran ise sırasıyla dördüncü ve beşinci sırada yer alarak, Alevilik üzerine yapılan bilimsel çalışmalarda belirli bir üretkenlik göstermektedir. Bu ülkelerin sıralaması, Alevilik konusundaki akademik çalışmaların coğrafi dağılımını ve bu alandaki bilimsel üretkenliği anlamak açısından önemli bir gösterge sunmaktadır. Şekil 2.9’da süreç içerisinde Alevilik konusunda trend konular yer almaktadır.

Şekil 2.9. Trend Konular

Şekil 2.9’da Alevilik konusunda yıllara göre trend konular yer almaktadır. Şekildeki veriler analiz edildiğinde en sık ele alınan konuların yıllara göre farklılık göstermekle birlikte Türkiye, İslamcılık, din, kültürel gelenek ve Anadolu konularının olduğu görülmektedir. Bu durum, Alevilik üzerine yapılan akademik çalışmaların genellikle bu kavramlar etrafında yoğunlaştığını ve araştırma konularının bu ana temalarla şekillendiğini göstermektedir. Yıllara göre değişen trendler, Alevilik konusundaki akademik ilgi ve araştırma alanlarının zaman içinde nasıl evrildiğini ve hangi temaların daha fazla ön plana çıktığını ortaya koymaktadır. Bu veriler, Alevilik alanındaki akademik çalışmaların kapsamını ve araştırmacıların hangi konulara odaklandığını anlamak açısından önemli bilgiler sunmaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, Alevilik konusundaki çalışmaların yıllar içerisindeki gelişimini anlamak için *Web of Science* ve *Scopus (Science Direct)* veri tabanlarında 2005-2023 yılları arasındaki veriler incelenmiştir. Bu dönemde toplamda 223 belge tespit edilmiştir. Bu belgelerin çoğunluğu makale (215), geri kalanı ise kitap bölümü makale (6) ve erken erişim makaleleri (2) olarak sınıflandırılmıştır. Yayın sayısındaki yıllık büyüme oranının %17.05 olması, Alevilik konusundaki akademik ilginin giderek arttığını ve bu alandaki araştırmaların daha fazla kabul gördüğünü işaret eder. Bu oran, Alevilik üzerine yapılan çalışmaların akademik çevrelerde sürekli bir şekilde daha fazla dikkat çektiğini ve bu alandaki bilgi birikiminin genişlediğini gösterir. Belge yaş ortalamasının 8.82 yıl olması, araştırmaların genel olarak nispeten yeni olduğunu ve Alevilik konusundaki akademik çalışmaların dinamik bir şekilde devam ettiğini ortaya koyar. Bu durum, araştırmaların güncel ve modern bilgiler içerdiğini, dolayısıyla literatürdeki yenilikçiliğin sürekli bir şekilde korunduğunu gösterir. Yeni çalışmalar, Aleviliğin farklı yönlerini ele almakta ve bu alandaki bilgi boşluklarını

doldurmaya yönelik katkılar sağladığı söylenebilir. Her belge başına düşen ortalama atıf sayısı 2.161'dir. Ortalama atıf sayısının 2.161 olması, Alevilik konusundaki çalışmaların akademik toplulukta yüksek bir kabul gördüğünü ve bu çalışmaların diğer araştırmacılar tarafından sıkça referans alındığını belirtir. Bu yüksek atıf oranı, literatürdeki bu çalışmaların etkisini ve önemini vurgular. Ayrıca, toplam belge başvuru sayısının 6368 olması, Alevilik konusuna yönelik büyük bir bilgi arayışını ve bu alandaki araştırmaların geniş bir kitle tarafından takip edildiğini ortaya koyar. Bu durum bu konudaki araştırmaların geniş bir ilgi gördüğü, bu alandaki bilgi birikiminin akademik topluluk tarafından aktif olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Anahtar kelimelerin analizinde, toplamda 71 anahtar kelime artı (ID) ve 678 yazarın anahtar kelimesi (DE) belirlenmiştir. Bu durum, Alevilik konusundaki araştırmaların geniş bir tematik yelpazeye yayıldığını ve çeşitli konular etrafında çeşitlendiğini ortaya koyar. Anahtar kelimeler, araştırmaların hangi konulara yoğunlaştığını ve literatürdeki ana eğilimleri yansıtır. Örneğin, "Alevilik", "Bektaşılık", "cem" ve "inanç" gibi anahtar kelimelerin öne çıkması, araştırmaların bu kavramlar etrafında yoğunlaştığını ve bu konuların akademik ilgi gördüğünü gösterir. Alevilik konusundaki belgelerin çoğunlukla tek yazarlı olması ve her belge başına düşen ortak yazar sayısının 1.22 olması, bu alandaki araştırmaların genellikle bireysel çalışmalar olarak yürütüldüğünü belirtir. Ortak yazar oranının düşük olması, araştırmalarda iş birliklerinin sınırlı olduğunu ancak yine de var olduğunu gösterir. Uluslararası ortak yazar oranının %0.4484 olması, bu alandaki araştırmaların çoğunlukla yerel araştırmacılar tarafından yapıldığını ve uluslararası iş birliklerinin daha nadir olduğunu gösterir. Ancak, uluslararası iş birlikleri, bu alandaki çalışmaların global akademik toplulukla etkileşimini artırabilir ve uluslararası düzeyde daha geniş bir bilgi alışverişi sağlayabilir. Bu temel istatistikler, Alevilik konusundaki araştırmaların yıllar içinde nasıl geliştiğini ve bu alandaki akademik ilginin ne yönde ilerlediğini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Ayrıca, bu alandaki çalışmaların genel eğilimleri ve yazar profilleri hakkında da önemli bilgiler sunmaktadır. Bu veriler, Alevilik araştırmalarının akademik literatürdeki yerini ve önemini ortaya koyarak, gelecekteki araştırmalar için bir kaynak teşkil edebilir.

Alevilik konusundaki yıllık bilimsel üretim, yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. Şekil 2.1'de görüldüğü üzere, ilk çalışma 2005 yılında yapılmış ve bu yıl, taranan veri tabanlarında Alevilik konusundaki bilimsel araştırmaların başlangıç noktası olmuştur. Yayın sayısı, yıllar içinde belirli dalgalanmalar göstermiş ve özellikle 2011 yılında zirveye ulaşarak 37 makale ile en yüksek seviyesine çıkmıştır. Bu artış, 2011 yılının Alevilik konusundaki akademik ilgi ve üretkenlik açısından en verimli yıl olduğunu göstermektedir. 2006 ve 2007 yıllarında ise bu alanda hiçbir makale yayınlanmamıştır. Bu durum, Alevilik konusunun akademik çevrelerde belirli dönemlerde daha az ilgi gördüğünü veya bu yıllarda yayınlanmış çalışmaların veri tabanlarına dahil edilmediğini gösterebilir. Yayın sayısındaki bu tür dalgalanmalar, akademik ilgi ve araştırma fonlarının değişkenliği ile de açıklanabilir. 2008 yılından itibaren, Alevilik konusundaki yayın sayısı kademeli olarak artmaya başlamış ve 2011 yılına kadar bu artış devam etmiştir. Bu süre zarfında, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların sayısının artması, konunun akademik çevrelerde giderek daha fazla önem kazandığını ve araştırmacıların bu alanda daha fazla çalışmaya yöneldiğini göstermektedir. 2011 yılında zirve yapan bu ilgi, sonraki yıllarda belirli bir stabilite kazanmış ve yıllık yayın sayıları genellikle 10 ila 20 arasında değişmiştir. 2011 yılından sonraki dönemde, Alevilik konusundaki yayın sayısının düşüş göstermesi bu alandaki araştırmaların belirli bir doygunluğa ulaşmış olabileceğini veya diğer

konulara yönelme eğilimini yansıtabilir. Düşüş, ayrıca araştırma fonlarının veya akademik ilginin dalgalanmasına da bağlı olabilir. Ancak, yıllık yayın sayılarının belirli bir seviyenin altına düşmemesi, Alevilik konusunun akademik literatürde hala önemli bir yer tuttuğunu ve sürekli olarak araştırılmaya devam ettiğini göstermektedir.

Alevilik konusundaki en üretken yazarlar incelendiğinde, belirli isimlerin öne çıktığı görülmektedir. Şekil 2.2’de görüldüğü üzere, 4 makale ile S. Aydın ilk sırada yer almaktadır. Bu durum, S. Aydın’ın Alevilik konusundaki araştırmalarda önemli bir katkı sağladığını göstermektedir. Ayrıca R. Ay, H. Coşkun, H. Dedekarginoğlu, T. Demir, C. Erdem ve A. Yaman ise her biri 3 makale ile sıralamada yer almıştır. Bu durum, bu yazarların Alevilik konusundaki araştırmalara önemli katkılar sağladığını ve bu alandaki bilimsel literatürü zenginleştirdiğini gösterir.

Üç alan alüvyon grafiği, yayınlar, yazarlar ve anahtar kelimeler arasındaki ilişkiyi görselleştirerek, Alevilik konusundaki araştırmaların genel bir resmini sunmaktadır. Şekil 2.3’teki bu grafikte, en fazla atıf alan yayınlar ve yazarlar ile en çok kullanılan anahtar kelimeler belirlenmiştir. Anahtar kelimeler arasında en sık kullanılanlar “Alevilik”, “Bektaşilik”, “cem” ve “inanç” olarak öne çıkmaktadır. Bu anahtar kelimeler, Alevilik çalışmalarının temel odak noktalarını ve araştırmacıların ilgi alanlarını yansıtır. Bunun yanında bu grafik en fazla atıf alan yayınlar ve yazarlar ile en çok kullanılan anahtar kelimeler arasındaki ilişkileri net bir şekilde ortaya koyar. Ayrıca Alevilik konusundaki çalışmaların en yüksek atıf sayısına sahip olan “Aleviliğin Yükselişi” adlı çalışma, literatürde merkezi bir rol oynamaktadır ve diğer araştırmacılar tarafından geniş ölçüde referans alınmıştır. Bu çalışmanın Alevilik literatüründe önemli bir yere sahip olduğunu ve bu alandaki bilgi birikimine büyük katkı sağladığını gösterir. Diğer atıf alan çalışmalar da Alevilikle ilgili toplumsal ve kültürel dinamiklere dair önemli bilgiler sundukları söylenebilir.

Şekil 2.4’teki verilere göre, Alevilik konusuyla ilgili akademik makalelerin en yoğun olarak yayımlandığı kaynak “Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli” dergisi olup, toplamda 139 makale içermektedir. Bu yüksek makale sayısı, derginin Alevilik üzerine kapsamlı bir şekilde odaklandığını ve bu konuda önemli bir literatür oluşturduğunu göstermektedir. Öte yandan, 8 makale ile “Milli Folklor” dergisi ikinci sırada yer almakta olup, bu da derginin Alevilik konusuna daha sınırlı bir şekilde yer verdiğini ve bu alandaki makale sayısının belirgin derecede az olduğunu göstermektedir. Bu farklılık, dergilerin yayın politikaları ve akademik ilgi alanlarının bir yansıması olabilir.

Şekil 2.5’teki verilere göre, Alevilik konusuyla ilgili Türkiye’deki yazarların katkıda bulunduğu 128 çalışma, bu konuda en fazla araştırmanın yapıldığı ülkenin Türkiye olduğunu göstermektedir. Türkiye’nin bu yüksek makale sayısı, ülkenin Alevilik üzerindeki yoğun akademik ilgi ve araştırma kapasitesini yansıtmaktadır. İkinci sırada, 9 makale ile Birleşik Krallık yer almakta olup, bu durum, Birleşik Krallık’taki araştırmacıların Alevilik konusuna belirli bir ilgi gösterdiğini ancak bu ilginin Türkiye kadar kapsamlı olmadığını ortaya koymaktadır. Üçüncü sırada ise 5 makale ile ABD yer almaktadır bu veri ABD’deki yazarların Alevilik üzerine nispeten sınırlı sayıda çalışma gerçekleştirdiğini göstermektedir. Bu veriler, Alevilik konusunun Türkiye’deki akademik çevrelerde daha geniş bir araştırma yelpazesi sunduğunu ve uluslararası alanda ise daha az yoğunlukta olduğunu ortaya koymaktadır. Birleşik Krallık ve ABD gibi ülkelerin sıralamada yer alması, Alevilik konusundaki uluslararası ilginin varlığını ancak bu ilginin Türkiye kadar kapsamlı olmadığını ortaya koyar.

Şekil 2.6’da yer alan en çok atıf alan yayınlar, Alevilik konusundaki akademik

literatürdeki önemli referansları ve bu çalışmaların etkilerini net bir şekilde ortaya koymaktadır. İlk sırada yer alan “Aleviliğin Yükselişi” adlı çalışma, 9 atıf ile en yüksek atıf sayısına sahip olup, bu çalışmanın Alevilik literatüründe merkezi bir rol oynadığını ve geniş bir etki yarattığını göstermektedir. Bu yüksek atıf sayısı, çalışmanın konuyla ilgili bilgi birikimine önemli katkılarda bulunduğunu ve geniş ölçüde referans alındığını işaret eder. İkinci sıradaki “Cem evlerinde Aleviler” adlı çalışma ise 8 atıf olarak, cem evi ve Aleviler arasındaki ilişkileri ele alan önemli bir kaynak olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, Alevilikle ilgili toplumsal ve kültürel dinamiklere dair önemli bilgiler sunmuş olabilir ve bu nedenle akademik çevrelerde dikkate değer bir yer edinmiştir. Üçüncü sırada bulunan “Din Yazmak: Türk Alevi İslam’ının Oluşumu ve Tanınma Mücadelesi: Almanya’da ve Ulusötesi Alanda Alevi Hareketi” adlı çalışma, 7 atıf ile uluslararası perspektifler ve Alevilik hareketinin çeşitli sosyal ve kültürel bağlamlarda nasıl şekillendiğine dair derinlemesine analizler sunmuş olabilir. Bu atıf sayısı, çalışmanın uluslararası alandaki literatüre önemli katkılarda bulunduğunu ve geniş bir etki yarattığını göstermektedir. Genel olarak, bu atıf verileri, bu çalışmaların Alevilik konusundaki akademik literatürdeki önemli rolünü ve diğer araştırmalar üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır.

Şekil 2.7’deki verilere göre, Alevilik konusundaki literatürde en çok atıf alan ülkeler, araştırmaların uluslararası etkisini ve bu ülkelerin konuyla ilgili akademik katkıları yansıtmaktadır. Türkiye, 229 atıf ile en yüksek atıf sayısına sahip ülke olarak öne çıkmaktadır; bu durum, Türkiye’nin Alevilik üzerine yapılan araştırmalarda merkezi bir rol oynadığını ve bu konudaki akademik üretkenliğinin geniş bir etki yarattığını göstermektedir. ABD, 112 atıf ile ikinci sırada yer almakta olup, bu ülkenin Alevilik konusundaki araştırmalara önemli katkılarda bulunduğunu ve uluslararası akademik çevrelerde dikkate değer bir yere sahip olduğunu işaret eder. Üçüncü sırada bulunan Birleşik Krallık, 44 atıf ile Alevilik literatürüne katkı sağlayan ülkelerden biridir ve bu ülkenin Alevilik üzerine yapılan çalışmalara daha sınırlı bir etki sağladığını göstermektedir. Bu atıf dağılımı, Alevilik konusundaki akademik ilginin ve literatürün büyük ölçüde Türkiye merkezli olduğunu, ancak ABD ve Birleşik Krallık gibi farklı ülkelerin de bu alanda önemli katkılarda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye’nin Alevilik konusundaki öncü rolü, bu alandaki araştırmaların geniş bir coğrafi ve kültürel yelpazeye yayıldığını göstermektedir. Diğer yandan, ABD ve Birleşik Krallık’ın Alevilik konusundaki katkıları, bu alanda uluslararası iş birliklerinin ve çok disiplinli araştırmaların önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların uluslararası düzeyde daha fazla desteklenmesi ve iş birliklerinin artırılması gerektiği söylenebilir. Bu tür iş birlikleri, Alevilik konusunda daha kapsamlı ve derinlemesine araştırmaların yapılmasına olanak sağlayacak ve bu alandaki bilgi birikimini daha da güçlendirecektir.

Şekil 2.8’deki ağaç haritasına göre, yazarların çalışmalarında en sık kullanılan kelimeler, araştırmaların odak noktalarını ve temalarını yansıtmaktadır. Türkiye, İslamcılık, kültürel gelenek, din ve Anadolu gibi kelimelerin en sık kullanılan ilk beş kelime arasında yer alması, bu çalışmaların genellikle Türkiye’nin kültürel ve dini bağlamlarını vurguladığını göstermektedir. Özellikle Türkiye ve Anadolu kelimelerinin öne çıkması, araştırmaların coğrafi ve kültürel bağlamı üzerinde yoğunlaştığını işaret ederken, İslamcılık, kültürel gelenek ve din kelimeleri, Aleviliğin bu geniş kavramsal çerçeveler içinde incelendiğini ortaya koymaktadır. Literatürde Türkiye ve Anadolu’nun sıkça vurgulanması, Aleviliğin tarihsel ve sosyokültürel bağlamının anlaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, Türkiye ve Anadolu’nun araştırmalarda sıkça ele alınması, Aleviliğin bu coğrafi bölgelerdeki

gelişimi ve etkisinin detaylı bir şekilde incelendiğini göstermektedir. Ayrıca, İslamcılık teriminin öne çıkması, Aleviliğin İslam içindeki yerinin ve diğer İslami hareketlerle olan ilişkilerinin de sıkça araştırıldığını ortaya koymaktadır. Kültürel gelenek ve din kavramlarının sık kullanılması, Aleviliğin sadece bir inanç sistemi olarak değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi ve kültürel bir olgu olarak ele alındığını göstermektedir. Bu durum, Aleviliğin kültürel pratikler, ritüeller ve toplumsal ilişkiler bağlamında incelendiğini ve bu yönleriyle akademik literatürde önemli bir yer tuttuğunu ifade eder. Bununla birlikte, Alevilik kelimesinin on birinci sırada yer alması, Aleviliğin literatürde belirgin bir yer edinmiş olmasına rağmen, diğer genel kavramlar ve temalar kadar öne çıkmadığını ve araştırmaların Aleviliği dolaylı yollardan ele aldığını veya daha geniş bağlamlarda incelediğini göstermektedir. Bu durum, Aleviliğin, çalışmalarda ele alınan geniş kültürel ve dini temaların bir parçası olarak değerlendirilmekte olduğu söylenebilir. Alevilik üzerine yapılan araştırmaların büyük bir kısmının, Aleviliği geniş bir çerçevede değerlendiren çalışmalar olduğu ve bu nedenle Aleviliğin kendine has özelliklerinin bazen ikinci planda kaldığı gözlemlenmektedir.

Tablo 2.2'ye göre, Alevilik konusundaki bilimsel üretkenlik, ülkeler arasındaki araştırma katkılarını ve bu konudaki akademik ilgi seviyelerini göstermektedir. En fazla bilimsel üretkenliğe sahip ilk beş ülke sırasıyla Türkiye, Birleşik Krallık, ABD, Almanya ve İran'dır. Türkiye'nin birinci sırada yer alması, Alevilik üzerine yapılan araştırmalarda en yüksek katkıyı sağladığı ve konunun akademik literatüründe merkezi rol oynadığı söylenebilir. Bu bulgu, Türkiye'nin Alevilik üzerine yürütülen araştırmalarda öncü bir konumda olduğunu ve bu alandaki bilimsel çalışmaların önemli bir kısmının Türkiye merkezli olduğunu göstermektedir. Türkiye'deki araştırmalar, Aleviliğin tarihsel, kültürel ve dini yönlerini kapsamlı bir şekilde ele alarak, bu alandaki bilimsel literatürü önemli ölçüde zenginleştirmiştir. Ayrıca, bu sıralama, Alevilik konusundaki bilimsel üretkenliğin büyük ölçüde Türkiye ve diğer birkaç ülkeden kaynaklandığını, araştırmaların uluslararası düzeyde yayıldığını ve konunun geniş bir akademik ilgi gördüğünü göstermektedir. Birleşik Krallık ve ABD'nin de listede yer alması, bu ülkelerin Alevilik konusundaki araştırmalara olan ilgisinin ve katkılarının küresel çapta dikkate değer olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, Birleşik Krallık'ta yapılan çalışmaların etnografik yöntemler ve kültürel analizlerle zenginleştiği, ABD'deki araştırmaların ise metodolojik çeşitlilik ve teorik yaklaşımlarla desteklendiği görülmektedir. Bu durum, Alevilik üzerine yapılan çalışmaların çok disiplinli bir yaklaşım sergilediğini ve bu alanda uluslararası iş birliklerinin önemini vurgulamaktadır. Almanya ve İran'ın listede yer alması, Avrupa ve Orta Doğu'nun Alevilik konusundaki bilimsel ilgisini ve bu ülkelerdeki akademik çalışmaların bu alandaki katkılarını göstermektedir. Almanya, özellikle Alevi diasporası ve göçmen toplulukları üzerine yapılan çalışmalarla öne çıkmaktadır. İran'daki araştırmalar ise, Alevi toplumunun İran içindeki durumu ve kültürel özellikleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu durum, Alevilik konusundaki araştırmaların sadece Türkiye ile sınırlı kalmayıp, uluslararası alanda da derinlemesine incelendiğini ve bu konuda geniş bir araştırma yelpazesine sahip olduğunu göstermektedir.

Şekil 2.9'da Alevilik konusunda yıllara göre trend konular incelendiğinde, araştırma konularının zaman içinde değişiklik gösterdiği ve çeşitli temaların öne çıktığı görülmektedir. En sık ele alınan konular arasında Türkiye, İslamcılık, din, kültürel gelenek ve Anadolu gibi temaların sıklıkla yer aldığı dikkat çekmektedir. Bu konular, Alevilik ile ilişkili kültürel ve dini bağlamların geniş bir şekilde ele alındığını ve yıllar içinde bu temaların akademik ilgiyi nasıl yönlendirdiğini ortaya

koymaktadır. Türkiye ve Anadolu konularının öne çıkması, bu araştırmaların genellikle coğrafi ve kültürel bağlamda yoğunlaştığını ve Aleviliğin bu bağlamlarda nasıl şekillendiğinin incelediğini göstermektedir. Alevilik üzerine yapılan araştırmalarda Türkiye'nin sıklıkla vurgulanması, bu inanç sisteminin kökenleri ve tarihsel gelişimi açısından önemlidir. Türkiye'nin tarihsel, sosyopolitik ve kültürel yapısı, Aleviliğin anlaşılmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, araştırmaların büyük bir kısmının Türkiye üzerine odaklanması, Aleviliğin bu coğrafi ve kültürel bağlamda nasıl şekillendiğini ve geliştiğini ortaya koymaktadır. Anadolu'nun da bu bağlamda sıkça ele alınması, Aleviliğin tarihsel ve kültürel köklerini daha da derinleştirmektedir. İslamcılık ve din temalarının sıklıkla ele alınması, Aleviliğin İslam içindeki yerini ve diğer dini hareketlerle olan ilişkisini anlamak açısından önemlidir. Bu çalışmalar, Aleviliğin İslam'ın geniş ve çeşitli yapısı içindeki konumunu, diğer İslami mezheplerle ve hareketlerle olan etkileşimlerini ve farklılıklarını incelemektedir. İslamcılık temasının öne çıkması, Aleviliğin modern İslami hareketlerle olan dinamiklerini ve bu hareketlerin Alevilik üzerindeki etkilerini de ortaya koymaktadır. Kültürel gelenek konusunun araştırmalarda sıkça yer alması, Aleviliğin sadece dini bir inanç sistemi olarak değil, aynı zamanda bir kültürel kimlik ve yaşam biçimi olarak ele alındığını göstermektedir. Bu çalışmalar, Aleviliğin kültürel pratikleri, ritüelleri, toplumsal ilişkileri ve günlük yaşam üzerindeki etkilerini incelemektedir. Aleviliğin kültürel boyutu, bu inanç sisteminin zaman içinde nasıl evrildiğini ve modern dünyada nasıl bir rol oynadığını anlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Bu veriler, Alevilik üzerine yapılan araştırmaların zamanla değişen ilgi alanlarını ve akademik topluluğun bu konulara nasıl yaklaştığını yansıtmaktadır. Araştırma konularının zamanla değişiklik göstermesi, akademik ilgilerin ve toplumsal dinamiklerin de değiştiğini göstermektedir. Bu değişimler, Alevilik konusundaki araştırmaların dinamik ve sürekli evrilen bir alan olduğunu ortaya koymaktadır.

3. Öneriler

- Yapılan çalışmada, Alevilik konusunda Web of Science ve Scopus gibi uluslararası veri tabanlarından faydalanılmıştır. Ancak, bu çalışmaların kapsamını genişletmek için diğer indekslerin de kullanılması ve elde edilen sonuçların karşılaştırılması oldukça değerlidir. Özellikle ulusal veri tabanlarının ve kütüphanelerin kaynaklarına erişim, çalışmaların kapsamını artırabilir ve farklı perspektifler sunabilir.
- Araştırmada belirlenen ülkeler arasında çeşitlilik olmasına rağmen uluslararası iş birliğinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durumu geliştirmek için, üniversiteler ve Kültür Bakanlığına bağlı olan Alevi Bektaşî ve Cem Evi Başkanlığı gibi kurumlar arasında daha aktif bir iş birliği teşvik edilebilir. Ortak projelerin ve akademik etkinliklerin düzenlenmesi, uluslararası alanda iş birliğini artırabilir ve bu konusundaki çalışmaların etkisini artırabilir.
- Ayrıca, bu alanda çalışma yapacak yazarların desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Üniversiteler ve devlet tarafından sağlanan burslar, araştırma fonları ve akademik destek programları, genç araştırmacıların motive edilmesine ve yeteneklerinin geliştirilmesine yardımcı olabilir.
- Uluslararası tanıtımlar ve akademik toplantılar, Alevilik konusundaki çalışmaların görünürlüğünü artırabilir ve alanın gelişimine katkı sağlayabilir. Bu tür etkinlikler, farklı disiplinlerden gelen araştırmacıların bir araya gelmesini ve iş birliği yapmasını teşvik edebilir.

- Ayrıca, çalışmaların sonuçlarının daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi için farklı yöntemler kullanılabilir. Örneğin, aynı çalışmanın farklı anahtar kelimeler kullanılarak yapılan versiyonları karşılaştırılabilir. Ayrıca, çalışmanın makale dışında yapılan akademik yayınlar üzerinden de değerlendirilmesi sağlanabilir. Bu, çalışmanın farklı platformlarda nasıl algılandığını anlamak için önemlidir.
- Alevîlik konusunda yapılan çalışmaların toplumsal etkilerini değerlendirmek için saha araştırmaları yapılabilir. Toplumun Alevî inancını nasıl algıladığı ve bu inancın toplumsal yapıya etkisi üzerine yapılan derinlemesine çalışmalar, alana yeni bir bakış açısı getirebilir.
- Alevîlik konusunda yapılan çalışmaların daha geniş bir kitleye ulaşması için halka açık etkinlikler düzenlenebilir. Alevî kültürünü tanıtan sergiler, paneller ve konferanslar düzenlemek, toplumun Alevîlik hakkında daha fazla bilgi sahibi olmasına ve farkındalığının artmasına yardımcı olabilir.
- Alanla ilgili araştırmaların politika yapımcılarla daha sık paylaşılması ve politika oluşturma süreçlerine entegre edilmesi sağlanabilir. Bu, Alevîlerin haklarını ve çıkarlarını daha etkili bir şekilde savunmaya yardımcı olabilir.
- Çeşitli disiplinlerden gelen araştırmacıların bir araya gelerek multidisipliner çalışmalar yapması teşvik edilebilir. Bu tür çalışmalar, Alevîlik konusundaki farklı perspektifleri birleştirerek daha kapsamlı bir anlayış sağlayabilir.
- Çalışmaların daha fazla uluslararası iş birliği içinde gerçekleştirilmesi teşvik edilebilir. Farklı ülkelerden gelen araştırmacıların ortak projeler yürütmesi, küresel ölçekte Alevîlik konusundaki bilgi birikiminin artmasına ve yayılmasına katkı sağlayabilir.
- Bu alandaki çalışmaların genç araştırmacılarla daha fazla paylaşılması ve onların katılımının teşvik edilmesi önemlidir. Bu, alanda yenilikçi düşüncelerin ortaya çıkmasına ve Alevîlikle ilgili çalışmalarının uzun vadeli sürdürülebilirliğine katkı sağlayabilir.
- Çalışmaların sonuçları, kamuoyuyla daha etkili bir şekilde paylaşılmalıdır. Medya aracılığıyla yapılan röportajlar, makaleler ve televizyon programları, Alevîlik konusundaki bilgiyi geniş kitlelere ulaştırmada önemli bir rol oynayabilir.

Kaynaklar

- Akın, Erdal ve Üstündağ, Kamil. "Horasan'dan Anadolu'ya 'Birlik, İrîlik, Dirîlik': Alevî-Bektaşî Sazın ve Sözü'nün Sultanlarında Toplumsal Bütünleşme." *Journal of Alevism-Bektashism Studies*, no. 29 (2024): 37-91.
- Appadurai, Arjun. *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. Cilt 1. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1996.
- Aria, Massimo ve Cuccurullo, Corrado. "bibliometrix: An R-tool for Comprehensive Science Mapping Analysis." *Journal of Informetrics* 11, no. 4 (2017): 959-975.
- Arslan, Berna Zengin. "Alevîliği Tanımlamak: Türkiye'de Dinin Yönetimi, Sekülerlik ve Diyanet." *Mülkiye Dergisi* 39, no. 1 (2015): 135-158.
- Bural, Abdulnasır. *Tarihsel ve Kültürel Boyutlarıyla Bingöl'de Alevîlik*. Yüksek Lisans Tezi, Şırnak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, 2023.
- Clifford, James. *The Predicament of Culture: Twentieth-Century Ethnography, Literature, and Art*. Cambridge: Harvard University Press, 1988.
- Çaylak, Adem ve Kaymal, Cansu. "Alevîlikte Muhafif Dil ve Söylem: Alevî Türkü ve Deyişleri Üzerinde Bir Analiz." *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 11, no. 22 (2020): 1075-1106.
- Douglas, Mary Tew. *Natural Symbols: Explorations in Cosmology*. London: Barrie and Jenkins,

1973.

- Duman, Mehmet Zeki. "Heterodoksi Bir İnanç Olarak Alevilik." Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks 3, no. 1 (2011): 191-209.
- Ersal, Mehmet ve Ersöz, Serpil. "Alevi Gülbanklerinin Temel Yapısı Üzerine Bir Değerlendirme." Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, no. 65 (2013): 53-80.
- Geçgin, Ercan. "Kentleşme Sürecinde Alevilerin Toplumsal Bütünleşme Biçimleri ve Yeni Kimlik İnşası." IV. Uluslararası Alevilik ve Bektaşilik Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde, cilt 1, 539-560, 2018.
- Hall, Stuart ve Paul Du Gay. Questions of Cultural Identity. 2006.
- Hannerz, Ulf. Cultural Complexity: Studies in the Social Organization of Meaning. New York: Columbia University Press, 1992.
- Hofstede, Geert. Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values. Cilt 5. Beverly Hills, CA: Sage, 1984.
- İslâm Ansiklopedisi. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1989.
- Kroeber, Alfred Louis ve Kluckhohn, Clyde. Culture: A Critical Review of Concepts and Definitions. Harvard University Peabody Museum of American Archeology and Ethnology Papers 47, 1952.
- Marcus, George E. ve Fischer, Michael M.. Anthropology as Cultural Critique: An Experimental Moment in the Human Sciences. Chicago: University of Chicago Press, 1999.
- Merigó, José M. Ve Yang, Jian-Bo. "A Bibliometric Analysis of Operations Research and Management Science." Omega 73 (2017): 37-48.
- Orhan, Sema İ. ve Aydın, Abdullah. "Fen Bilimleri (Fen Bilgisi, Fizik, Kimya, Biyoloji) ve Matematik Eğitimi Alanlarında Yayınlanan Makalelerin Bilimsel Haritalama Tekniği ile İncelenmesi: Bir Bibliyometrik Analiz." Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 19, no. 3 (2022): 603-643.
- Özben, Mevlüt. Kültür ve Toplum. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınevi, 2019.
- Polat, Nilüfer. "Mahalle Baskısı Bağlamında Alevi ve Sünni İlişkilerinin Değerlendirilmesi: Malatya Örneği." Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
- Rençber, Fevzi. "İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalında Alevilik Üzerine Yapılan Alan Çalışmalarının Bilim Üretimine Katkısı." EMakalat Mezhep Araştırmaları Dergisi, 2017.
- Robertson, Roland. Globalization: Social Theory and Global Culture. Londra: Sage, 1992.
- Sağır, Gamze. "Modernleşme ve Kentleşme Sürecinde Alevilik ve Alevi Kimliğinin Değişimi: Aydın'da Alevi Kimliği Üzerine Bir Çalışma." Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- Taş, Kibar. "Aleviliğin Tanımı ve Temel İbadetleri (Kureşan Ocağı Özelinde)." Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, no. 104 (2022): 471-490.
- Tiryaki, Salih. "Post-Truth ve Sosyal Medya İlişkisine Bibliyometrik Bir Bakış." İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 15, no. 4 (2023): 527-545.
- Trompenaars, Fons; Hampden-Turner, Charles. *Riding the waves of culture: Understanding diversity in global business*. Nicholas Brealey International, 2011.
- Üzüm, İlyas. Tarihsel ve Kültürel Boyutlarıyla Alevilik. İstanbul: İSAM Yayınları, 2022.
- Williams, Raymond. Keywords: A Vocabulary of Culture and Society. Oxford: Oxford University Press, 2014.
- Yaman, Ali ve Göktürk, Musa. Alevilik ve Kızılbaşlık Tarihi. İstanbul: Nokta Kitap, 2007.
- Yavuz, M. Hakan. Secularism and Muslim Democracy in Turkey. Cilt 28. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- Yıldırım, Burcu Erdem ve Tansü, Yunus Emre. "Alevilik ve Bektaşiliğin Tarihsel Gelişimi." SSD Journal 3, no. 11 (2018): 297-311.
- Yıldırım, Erdal. "Alevi-Sünni Farklaşmasının Tarihsel/Dinsel/Siyasal ve Sosyo-Kültürel Nedenleri." Toplum Bilimleri 281 (2016).
- Yılmaz, Nail. "Çözüm Üretilmesi Noktasındaki Soru: Hangi Alevilik." Anlayış, 2008.
- Zupic, Ivan; Čater, Tomaž. Bibliometric methods in management and organization. *Organizational research methods*, 2015, 18.3: 429-472.

Extended Abstract

Alevism is a belief system that has established a profound place in the religious and cultural structures of Turkey and its surrounding regions. This belief system has experienced various cultural interactions throughout history and has simultaneously influenced different cultures. Alevism has a significant impact on Turkish culture and literature, occupying an important place in social life. Over time, Alevism has spread to encompass Turkish beliefs, customs, traditions, and practices, integrating with these cultures. In this context, Alevism plays a crucial role not only as a religious system but also as a cultural identity. By incorporating numerous social and cultural elements, Alevism has created a broad sphere of influence.

Alevism is a belief system that deeply affects the social and cultural structure. This impact has gradually spread to a wide audience over the historical process, shaping the cultural fabric of society. Alevism has created its dynamics by interacting with different cultural elements. Especially, the interaction of various religious and cultural currents in the history of Alevism has played a decisive role in its development. In Turkey and surrounding regions, Alevism has left lasting marks on the historical and cultural texture, occupying an important place in the continuously changing structure of society. This process has made Alevism a belief system with a unique position in the cultural mosaic.

Alevism is considered one of the different interpretations of Islam and is especially recognized in Turkey as a religious, cultural, and social movement. During the Ottoman Empire, Alevism underwent significant changes both in state policies and social structures. In the Ottoman period, Alevism was known for its unique forms of worship, rituals, and social structures, displaying characteristics distinct from the general norms of Islam. These features contributed to the clarification of both the religious and cultural aspects of Alevism. During the late Ottoman Empire and the Republican era, Alevism evolved in response to changes in state policies and social structure.

With the modernization process, Alevism has encountered new sociological dynamics. In the early 20th century, Alevism communities, by interacting with modern state structures and national identities, assumed new political and social roles. During this period, Alevism was influenced by new factors such as migration, globalization, and technological advancements. Particularly, migrating Alevi communities, while trying to preserve their cultural heritage and beliefs in new settlements, have experienced cultural adaptation and change. This situation demonstrates how Alevism has been reshaped and evolved in modern sociocultural contexts.

Academic research on Alevism has provided indepth information on the origins, history, and social impacts of this belief system. Bibliometric analysis is a research method that aims to examine the quantitative and qualitative characteristics of scientific publications in the academic literature. This method is a discipline that measures and analyzes scientific activities and typically includes metrics such as the number of articles, citation counts, and journal impact factors. Bibliometric analyses offer scientists and academics a comprehensive perspective on trends and developments in the scientific field, thereby assessing the quality and impact level of research.

The aim of this study is to thoroughly examine the academic literature on Alevism, revealing scientific productivity and trends in this field. Using the bibliometric analysis method, publications on Alevism from 2005 to 2023 in the Web of Science and Scopus (Science Direct) databases were examined. The study collected basic data such as annual publication numbers, citation counts, keyword usage, and international collaborations. A total of 223 documents were analyzed. The annual growth rate of publication numbers is 17.05%, indicating that academic interest in Alevism is increasing and research is gaining recognition. This analysis comprehensively evaluates the development and trends of research on Alevism.

Keyword analysis reveals that research spans a wide thematic range, with concepts like "Alevism," "Bektashism," "cem," and "belief" standing out. This situation shows that academic studies on Alevism are spread across various directions, addressing this belief from different perspectives. Predominantly single-authored documents and a low ratio of international co-authors indicate that research is generally individual, with limited international collaboration.

While Turkey conducts the majority of publications on Alevism, the United Kingdom and the USA have contributed less.

Among Turkish journals, “Turkish Culture and Hacı Bektaş Veli” stands out as the journal with the most articles published. While annual scientific production shows a fluctuating trend, the highest number of publications was observed in 2011, after which the publication numbers stabilized. Research shows that Turkey and Anatolia themes are frequently addressed, and Alevism is examined in geographical and cultural contexts. Themes of Islamism and cultural tradition are also significant research topics, often emphasizing Turkey’s cultural and religious context.

In conclusion, Turkey plays a central role in research on Alevism. While the USA and the UK make significant contributions internationally, Turkey’s scientific productivity on Alevism is high, and most research in this field is centered in Turkey. Research on Alevism indicates the need for more international support. Turkey’s high scientific productivity increases the perspective of the Alevism literature, thereby enhancing the knowledge base in this field.